

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy óra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, június 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- Török kéziratok Aradon és Aradmegyében.
- Válság az operett-országban.
- Meleg lesz a színházban.
- Egy kalaptű rémtette.
- „Budapest, a rablógyilkosok városa.”
- Amiről beszélnek.
- Budapest nyáron.
- Ujabb színelőadások a veszthely javára.
- Két artista eltűnése.
- Százezer koronás per férj és feleség között.
- A kormány végleges felmentése.
- Bányaszerencsétlenség Petrozsényban.

Kimulás.

Arad, június 22.

A király dolgozószobájában ma eldőlt a koalíció sorsa. A vergődő nagybeteg meghalt. Hosszas agonizálás után mult ki és elmondhatjuk, hogy ez a halál nem tragikus, hanem mint a tisztító tűz, csak megnyugvást kelthet. A koalíció nem volt életképes és mint ilyenek, el kellett pusztulnia. Ez volt a dolgok természetes rendje. Sajnálkozni nem lehet rajta, hogy ez bekövetkezett, éppen úgy, amint nem lehet szánakozni a testi fogyatkozásokban szenvedő beteg halála felett. Ami most fog következni, az már egy tisztultabb légkörben történik, egy őszintébb keretben és a parlamentáris követelményeknek megfelelő módon. És ezt szomjuhozza ma mindenki, mert amíg ez be nem következik, az ország nyugalma nem állhat helyre. A nemzet és a király

érdeke egyaránt konszolidált állapotokat követel.

A koalíció felbomlása tehát, akár-hogy fordul is a dolog, csak egészséges állapotokat teremthet. A koalíció, a maga heteragén összeállításában nem kellett senkinek. Nem kellett a függetlenségi pártnak, amely mint parlamenti többség mindég azt mondotta, hogy az alkotmány-és néppárt volt az, amely kerékkötője elvei és tervei érvényesítésének. A hatvanheteseknek sem kellett a koalíció. Mutatja ezt az a körülmény, hogy a 67-es párt nagy zöme, a nagy értelmiség, amely a régi szabadelvűpártot képezte, teljesen félrevonult. Nem kért részt az aktív politikából. Antipatikus volt a koalíció azért is, mert ott volt kebelében a néppárt.

Magyarországon a közállapotok elzüllöttek az utóbbi években, de azt hisszük annyira mégsem züllöttek el, hogy egy ilyen antiliberalis pártnak, mint a néppártnak, elérkezett volna az ideje. Erőltetett, erőszakos volt a koalíciónak ilyen összeállítása, csak egészséges viszonyokat szülhet tehát annak felbomlása. A pártok visszanyerik akcióképességüket, felszabadulnak az erők és egészséges lesz a parlament vérkeringése.

A jövő perspektívája egyirányban bizonyos és már nem kétséges. Eldőlt a mai királyi kihallgatáson. Wekerle menni fog és még csak az az elégtétele sem lesz meg,

hogy görögtűz mellett távozzék. A korona részéről nagyfokú bizalmatlanság jutott neki részül, amikor az ő megkerülésével Lukácsot bizta meg a király, hogy a parlamenti többség vezetőségével tárgyaljon. Ilyen mellőzés aktív miniszterelnököt az utóbbi évtizedekben nem ért soha. Ennek főokát a beavatottak abban látják, hogy a király kijelentése szerint Wekerle nem volt őszinte politikus és mint ilyen megérdemli azt a bántó mellőzést, amelyben részesült. A király neki tulajdonítja azt, hogy a koalíció a paktumban vállalt kötelezettségének, a választói reform megalkotását illetőleg, nem tett eleget, bár az átmeneti idő már egy évvel ezelőtt letelet.

A legnagyobb bizonytalansággal és féltő elfogódottsággal tekint az ország a jövő elé. Az a kívánatos, hogy a megoldás alkotmányos legyen. Ez időszerint a függetlenségi párt van többségen és a parlamentarizmus követelményei is azt írják elő, hogy a kormányt neki kell átvenni. A kormányt vállaló függetlenségi pártnak kell a kivezető utat megtalálni és egy olyan programot alkotni, amely az ország eminens érdekeit szem előtt tartva, összetudja ezt egyeztetni a korona álláspontjával. Alig hisszük, hogy a korona egy olyan kísérletre gondolna, amely alkotmányellenes, mert erre egyrészt a multak tapasztalatai folytán embereket se kapna, másrészt

A szerelem rabszolgái.

(Knut Hamsun.)

— ... Irtam én, — ma irtam, hogy kiöntsem szívem keservét s hogy megkönnyebüljek. Mert elvesztettem állásomat a kávéházban s vele nyugodt, boldog napjaimat.

Egy fiatal ur, szürke ruhás ur jött minden este a kávéházba két barátjával és letelepedett asztalaim egyikéhez. Annyi más ur jött és mindegyiknek volt egy barátságos szava, csak neki nem.

Magas volt és karesu, puha barna haja, kék szemei, melyek közönyös tekintettel siklottak rajtam végig s egy kis bajusz pelyhedzett felső ajakán.

Nos, eleinte ellenszenvet érzett irányomba. De mert egyhétén át megszakítás nélkül jött, megszoktam és mikor egy este elmaradt, hiányzott nekem. Az egész termen keresztesül mentem, tekintetemmel keresve és megtaláltam. A másik sarokban egy oszlop alatt ült egy cirkuszhölgy társaságában ... Sárga ruha volt a hölgyön s könyökig érő keztyük ... Fiatal volt, szép sötét szemekkel és az én szemeim kékek!

Egy percig megállottam mellettük, hallgattam, hogy mit beszélnek. A nő szemrehányásokat tett neki, aztán azt mondta, hogy már meguntam s végül felszólította, hogy távozzék. Fájdalmasan gondoltam szívem mélyén: Szent Szűz, miért nem jön inkább hozzám?

A következő este ismét eljött két barát-

jával az s én asztalomhoz ült. Nem közeledtem, ahogy rendszeren szoktam, tettem magamat, hogy nem vettem észre, csak mikor odacsöngetett, léptem hozzá és azt mondtam:

— Tegnap nem voltak itt! — Mily csodálatosan megnőtt a mi pincéernők, — fordult barátaimhoz ...

— Sört? — kérdeztem. S mert igennel felelt, futó léptekkel hoztam három kanecsoval.

Egy pár nap mult el ezután.

Névjegyét adott nekem és mondta: „Vigye ezt ahhoz a ...”, elvettem és mielőtt befejezhette volna, átvittem a sárga hölgyhöz. De utközben elolvastam a nevét: F. Vladimierz!

Mikor visszatértem, kérdőleg nézett rám. Igen odavittem, feleltem.

— És nem kapott választ?

— Nem.

Mosolyogva nyujtott át egy márkát, miközben lassan morogta: A hallgatás is felelet ... És egész este ülve maradt, átbámulva a nőhöz és kísérőjéhez.

Tizenegykor felállott és átment asztalukhoz. A nő hidegen fogadta, két társa azonban szóba ereszkedett vele és gunyolni látszottak őt. Egy pár percig ott maradt s amikor visszajött, megmondtam neki, hogy nyári felöltője zsebébe valaki sört öntött. Lelőkte, heves mozdulattal fordult meg és áttekintett a cirkuszhölgy asztalához. Megszáritottam a kabátot s ő mosolyogva bólintott: Köszönöm rabszolgánál. Amikor felvette, titokban megsimogattam a hátát. Szóra-

kozottan leült. Barátaimnak egyike még sört rendelt s én F. kanecsoját is felvettem. Rámszólt. Nem ... és rátette kezét kezemre ...

Ettől a leintéstől hirtelen lehanyatlott a karom; észrevette és azonnal vissza huzta a kezét ... Az nap este kétszer imádkoztam ágyam előtt térdelve, érette. És megcsókoltam nagyon boldogan a jobbomat, amelyet megérintett ...

... Egyszer virágokat adott nekem. A virágárusnőtől vette, mikor bejött. Üdék voltak, frissék és pirosak és madjnem üres maradt a leány kosara, annyit vett. Letette maga mellé az asztalra, barátai közül egyik se volt vele. Valahányszor csak időm volt, oda állottam az oszlop mögé és őt bámultam; Vladimierz F. a neve — gondoltam ilyenkor.

Körülbelül egy óra mult el. Folytonosan az óráját nézte; én megkérdeztem. Vár talán valakit? Léleknélküli üres szemekkel nézett rám: Nem ... nem várok senkit ... Kérdezett valamit? Igen; talán vár valakit? Jöjjön ide, ez a magáé és odatette nekem a virágokat.

Megköszöntem, de nem tudtam mindjárt szóhoz jutni s csak suttogtam. Vértörés lettem az örömtől s elfuló lélekzettel siettem a buffethez, ahonnan hoznom kellett valamit.

— Mit akar? — kérdezett a kasszirnök. Igen, de mit gondol? kérdeztem én is, magam se tudva mit. Hogy mit gondolok? Meg van örülve? bámult rám. Találja el, hogy kitől kaptam ezt a virágot ... A főpincér szaladt arra:

a kibontakozást ilyen módon megoldani nem lehetne.

E pillanatban teljes bizonytalanság uralkodik arra, hogy a szabadelvűpárt tisztogassa-e meg azt a levegőt, amelyet a koalíció fertőzött meg. Erre hiába gondol bárki is, ezt a szabadelvűpárt vezetői: Tisza és többben ismételtén kijelentették. Tehát mindaz, ami a szabadelvűpárt hangoztatásával történik, nem egyéb, mint humbug. Emlékezetes még Tiszának a királynál tett prozopozíciója, amelyben azt javasolta a felségnek, ha alkotmányosan akarja a válságot megoldani: függetlenségi kormányt nevezzen ki. Es ezt mondták a többi nem függetlenségi politikusok is, akiknek kikérte a király a véleményét. Ezt az igazságot eltüntetni nem lehet.

Az alkotmánypártnak lesz a leg-szomorubb helyzete a koalíció felbomlása után, mert mandátumait a legutóbbi választásokon csak a függetlenségi párt magatartásának köszönhetette. Lennt a népnél semmiféle népszerűsége nincs. A koalíció uralma alatt súlyt nem tudott biztosítani magának. Egyetlen politikai aktus, amely az alkotmánypártból indult ki, a pluralis szavazati jogra vonatkozó törvényjavaslat volt, de ez felfelé is, lefelé is, csufosan elbukott. Ha egy új választás következik be, előrelátható, hogy az alkotmánypárt teljesen megsemmisül.

A király döntése elé tekint az ország most a legnagyobb várakozással és remélve várja, hogy a Burgban aláírják annak a miniszteriumnak a kinevezését, amelyre az alkotmányos rend értelmében az ország vezetését rá kell bízni.

A cseh hadseregellenes pör. Prágából jelentik: A hadsereg ellen való lázítással vádolt csehek pörét, június 30-án kezdik tárgyalni. Negyvenhatan vannak a hadsereg ellenes lázítással vádolva; köztük van Klofac

képviselő is. A tárgyalások titkosak lesznek, ami ellen a védők tiltakozásukat jelentették be.

Török kéziratok Aradon és Aradmegyében.

A Tudományos Akadémia mozgalma.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

A török hódoltság idejében a hazánkban élő törökök élénk részt vettek az iszlám tudományos és irodalmi életében és a keleti irodalom több olyan arab és török munkát jegyez fel, amelyek itt Magyarországon irattak. Voltak a törököknek nagy könyvtárai, nemcsak Budán, hanem valószínűen egyéb helyeken is. Nem vonható kétségbe, hogy könyvtárakon kívül egyesek is gyűjtöttek magánkönyvtárakat.

A törökök kiűzésekor sikerült a budai nagy könyvtár zömét a bolognai egyetem könyvtárába vinni, ahol az mai napig megvan és Rósen báró szentpétervári tanár 1885-ben egy kimerítő katalógusban leírta a régi budai keleti kézirati kincseket. Egy másik részük németországi és egyéb könyvtárakban van szétszórva és az illető gyűjtemények katalógusaiban leírva. Csak csekély részük maradt nálunk a Nemzeti Múzeumban.

Számos jel azonban azt sejteti, hogy a török időkben hazánkban az eddig ismerteken kívül nem csekély számú keleti kézirati kódex maradt fenn, melyek hatósági könyv- és levéltárakban, valamint magánosok birtokában lappanganak.

Ezeknek a hatósági és magánosok levéltárában levő keleti kéziratok és kódexeknek összegyűjtése iránt írt át a Magyar Tudományos Akadémia a belügyminiszterhez, aki az alispán és a törvényhatósági városok polgármestereihez intézett körrendeletében intézkedett, hogy a törvényhatóságok az akadémiát ezen munkájában hazafias készséggel támogassák annál is inkább, mert ezen kéziratok feldolgozásával az akadémia nemcsak az általános keleti irodalom tudomány számára kíván értékes anyagot szolgáltatni, hanem esetleg épen hazai történelmünkre is fontos vonatkozással bír,

eddig ismeretlen adatok napfényre jutását is előmozdítani igyekeznek.

Varjassy Lajos polgármester a levéltárt utasította, a levéltárban található adatok bejelentésére, Dálnoki Nagy Lajos alispán a kéziratok és kódexek felkutatása és összeírása végett a járási főszolgabírókhoz intézett rendeletet.

Válság az operett-országban.

Botrányok a szerb királyi házban.

Távirati tudósítás.

Arad, június 22.

Szerbiában, ebben a komikus operett-országban már megint épületes dolgok történnek. Ismeretes, hogy az utóbbi hetekben az extrónörökös a pofozkodásig ellentétbe jutott a szerb hadsereg tisztjeivel. Azóta ez a karikatúra-királyfi még jobban összegabalyodott a saját népevel és ma már annyira kiéleződött a helyzet, hogy a legkomolyabb következményektől lehet tartani.

Egy belgrádi táviratban ma azt jelenti nekünk tudósítónk, hogy Péter király 100.000—100.000 frankot ajánlott föl az összeesküvők két fő emberének, Gencsics volt miniszternek és Masin ezredesnek annak fejében, hogy azonnal hagyják el Szerbiát. Azért tette ezt a király, mert a volt trónörökös csak olyan föltétel alatt hajlandó Szerbiából elutazni, ha a király eltávolítja az összeesküvőket. Gencsics és Masin az ajánlatot visszautasította.

Ez a dolog nem az első felvonása annak a színjátéknak, amely egész Európát mulattatja és amelyben még mindig Gyorgye, a volt trónörökös viszi a szerepet. Belgrádban, ahol valóssággal kitartják Sándor király gyilkosait és ahol még ma is igen nagy emberek a „szerb kir. állami összeesküvők“, most sem a trónörököstől, aki annyi bajt okozott nekik, sem az összeesküvőktől, akik a szerbek nyakára nőttek, nem tudnak szabadulni.

Gencsics volt miniszterelnök és Masin ezredes sürgetik, hogy Gyorgye hagyja el az országot. Ez azonban nem valami nyájas sürgetés, mert egyszerűen azzal fenyegetik a volt trónörököst, hogy kieserzik a bőrét, ha nem takarodik az országból. György herceg pedig, aki egy idő óta már nem is lakik a konakban.

— Siessen, elfelejti a sört elvinni annak a falábu urnak, kiáltott közbe. Vladimierztől kaptam, mondtam és elsiettem a kancsóval.

F. még nem ment el. Mikor távozni készült, megköszöntem másodszer is a rózsákat. Megütődve nézett rám: Tulajdonképpen más valakinek vettem.

Oh igen. Talán másnak vette, de én kaptam meg. En kaptam és nem az, akinek vette, és ezért meg is volt szabad köszönnöm neki. Jó éjt Vladimierz!

Másnap reggel esett az eső.

Vajjon a fekete vagy a zöld ruhámat vegyem-e ma? tűnődtem. A zöldet, mert ez a legújabb. Azt fogom tehát felvenni. Mikor a megállóhelyhez értem, egy hölgy állodogált az esőbe és a lövönatot várta. Nem volt ernyője, felajánlottam, hogy álljon az enyémmel, de köszönettel visszautasította. Erre én is lecsuktam az ernyőmet, mialatt vártam. Legalább nem lesz a hölgy egyedül vizes, gondoltam.

— Este eljött Vladimierz a kávéházba. Köszönöm önnek a virágokat, — mondtam büszkén. Micsoda virágokat? — kérdezte. Oh igen! Hallgasson már azokkal a virágokkal... De megakartam köszönni őket, mondtam én.

Vállat vonva felelte: Nem magát szeretem rabszolganó.

Nem szeretett engem, nem. Hiszen én nem is vártam ezt, nem voltam tehát csalódott. De láttam minden este; ő rendszeren az én asztalomhoz ült s én hoztam neki a sört. A viszontlátásra Vladimierz!

A következő estén nagyon későn jött és megkérdezett: Van sok pénze rabszolganó? Nem, fájdalom nincs, — mondtam, én szegény leány vagyok. Mosolygott. Nem értett meg. Holnapig szükségem van pénzre.

— Oh nekem van némi pénzem, sok pénzem, van otthon százharminc frankom. Otthon? Nem itt? Várjon egy negyedórát, míg zárunk és jöjjön velem.

— Várt és velem jött. Az egész idő alatt oldalam mellett haladt. Csak száz márkát, — mondá és nem engedett sem előre menni, se hátra maradni.

— Csak egy kis kamrában lakom, — sutogtam, mikor a kapuban megállottunk. Nem megyek fel, itt lenn megvárom, felelte elutasítólag.

Mikor lejttem, megszámlolta a pénzt és azt mondta: Ez több, mint száz márka. Ime tíz frankot borraivalónak adok. Igen, igen, hallja? Tíz frank borraivalót akarok adni. És odanyújtotta nekem a pénzt, jó éjt kívánt és elment. A sarkon megállott s az öreg béna koldusasszonynak egy márkát adott.

Másnap este nagyon sajnálta, hogy nem tudja megadni a pénzemet. És én megköszöntem, hogy nem tudja. Nyíltan bevallotta, hogy elverte. Mit lehet szólni ehhez rabszolganó? — mondta mosolyogva. Tudja, a sárga hölgy!... Miért nevezed te a mi pincéernőket rabszolganó? — kérdé egyik barátja. Hisz te inkább vagy rabszolga, mint ő...

Sört? — kérdeztem, félbeszakítva a társalgást.

Nemsokára ezután a sárga hölgy lepett be. F. felemelkedve üdvözölte, az pedig elmenve mellette, egy üres asztalhoz ült, két széket azonban kifordítva hozzátámasztott. F. gyorsan odalépett, elvett egy széket s leült. Két perc múlva ismét felállott és hangosan mondta: Jó, elmegyek és nem térek vissza többé. Köszönöm, felelte ridegen a nő.

Órült nagy örömömben nem éreztem a tagjaimat, a buffethez szaladtam s mondtam valamit. Alkalmasint azt meséltem el, hogy nem tér vissza többé hozzá... A főpincérem el mellettem, éles hangon utasított rendre, de föl sem vettem.

Mikor a helyiséget tizenegykor bezárták, F. hazáig kísért. Ötöt a tíz frankból, amit tegnap adtam, — mondta röviden. Mind a tízet odaadtam, elvette, de tiltakozásom dacára ötöt visszaadott gombostű pénznek. Ma oly vidám vagyok, — mondám. Ha kérem szabadna, hogy feljöjjön hozzám... De nekem csak egy kis kamrában van... Nem megyek fel. Jó éjt! Elment. Elhaladt az öreg koldusnő előtt, elfelejtett azonban adni neki valamit, pedig oly szépen meghajolt előtte a béna... En odaszaladtam, adtam pár pénzdarabot neki s azt mondtam: Ez attól az urtól van, ki erre éppen most elment. Tudja a szürkeruhástól... A szürkeruhás ur? — kérdezte az asszony. Igen, attól, akinek olyan szép fekete a haja. Vladimierznek hívják...

és az orgyilkosoktól való félelmében csak levelekben mer érintkezni Péter királylyal, mielőtt végleg elhordaná az irháját politikai suhancodásainak színteréről, azt kívánja, hogy Szerbia dobja ki az összeesküvőket is. Ez azonban nem megy olyan könnyen. Szerbiában olcsóbb egy király, mint egy összeesküvő és így csak nagyon csínján lehet velük bánni. Erzi ezt Péter, akinek már nagyon szorítja a halántékát a szerb korona. És ezért eszelte ki azt a klasszikus operett-gondolatot, hogy egyszer s mindenkorra kifizeti a gyilkosokat, végkielégítést ad az összeesküvőknek és igyekszik megszabadulni a szerb kir. állami orgyilkosoktól, akik már megint nagyon settenkednek a szerb trón körül.

De, amint látható, az üzletet nem sikerült nyélbe ütni. Masin ezredes nem az az ember, akit ki lehet fizetni aprópénzzel. A fölajánlott végkielégítést vagy keveslik, vagy úgy vélik, hogy nekik még dolguk van Szerbiában.

A haladóparti Pravda ma feltűnést keltő cikket közöl, melynek címe: Mi ássa alá a mi dinasztánk tekintélyét? A cikk hevesen megtámadja Péter királyt és szemére veti, hogy vonakodik megfizetni a volt trónörökös adósságait s a botrány annál nagyobb, mert olyan adósságokról van szó, amelyeket György herceg aláírásával és becsületszóra csinált. A Pravda felszólítja a királyt, hogy tegye meg kötelességét, nehogy úgy lássék, mintha Szerbia királyának sokkal fontosabb volna néhány százezer frank, semmint annak a királyi hercegnek becsülete, aki a szerb trón várományosa volt. A Pravda összeköttetésben áll György herceggel és így nyilvánvaló az a föltevés, hogy a cikket a volt trónörökös sugalmazta, így akarván atyját kényszeríteni, hogy kifizesse adósságait.

Belgrádi politikai körökben izgatottan tárgyalják a cettinjei szerb ügyvivőnek a kormányhoz intézett jelentését, amely arról szól, hogy Montenegróban nagy a forrongás Nikita fejedelem ellen, akinek helyzete tarthatatlan lett. A szerb ügyvivőnek e jelentése következtében nagyon közel áll a diplomáciai viszony megszakítása Montenegro és Szerbia között. Nikita föl van háborodva amiatt, hogy éppen Belgrádban terjesztenek róla rágalmakat és

hogy Spalajkovics külügyminiszteri osztályfőnök hamis információi alapján őt az osztrák Reichsratban is megtámadták. A cettinjei ügyvivő jelentése után Szerbia egyelőre nem küld követet Cettinjébe.

Belgrádból jelentik: Okanovics őrnagy, akinek oly sok konfliktusa volt György extrónörökössel, most könyvet írt a hercegről, melyben annak viselt dolgait mondja el. Az őrnagy kijelentette, hogy miután másképp nem tudott magának elégtételt szerezni, ilyen uton mondja el György dolgait.

Egy kalaptü rémtette.

Katasztrófa a társaskocsin.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 22.

A női toalettek közül legveszedelmesebb a fűző. De csak arra nézve, aki viseli. A hajtű másokra nézve rejt nagy veszedelmeket magában. Arra talán már senki nem gondol, hogy néhány évvel ezelőtt a hűvösvölgyi katasztrófa alkalmával több embernek az okozta a halálát, hogy a női kalapok acéltüi teljes erővel behatoltak a nők mellett ülő gyerekek és férfiak szemébe és orrába, ezeken át pedig az agyvelőbe.

A nagy kalaptük egy megdöbbentően szomorú szerepéről adunk az alábbiakban hírt:

Vasárnap délután egy Krisztina-térről induló társaskocsin utazott Budáról Pestre egy fiatal miniszteriumi tisztviselő. Amint a kocsit a Fürdő-utcába ért, a fiatalember le akart szállni. A kocsit följáróját azonban elállta egy hölgy, akinek a fejét hatalmas kalap borította, a kalapot pedig nagy és hegyes kalaptü erősítette a frizurához.

A fiatalember, hogy figyelmeztesse szándékáról, a neki háttal álló hölgyhöz ezeket mondta:

— Bocsásson meg nagysád, de én le akarok szállni a kocsiról.

A bejáratnál álló hölgy az udvarias figyelmeztetésre megfordult, egyrészt azért, hogy lássa, ki szólította meg, másrészt, hogy helyet engedjen a kérelmezőnek. Amint megfordul, hirtelen egy velőtrázó kiáltás hallatszik. A mö-

götte álló fiatalember jajdult föl, mert fordulás közben az alacsony asszony kalaptüje befuródott a fiatalember jobb szemébe. Épen a szemgolyóba hatolt, úgy hogy az egész szem a másik másodpercben már barnászöld pép alakjában a szerencsétlen férfi fehér mellényén csurgott végig.

A kocsin ülők közül többen a szörnyű látomástól rosszul lettek. A hölgy, akinek a tüje a katasztrófát okozta, ott a helyszínen elájult, úgy hogy mentők szállították a lakására. A fiatalembert, akinek az egyik szeme világát oltotta ki a kalaptü, még ugyanazon napon megoperálták. A hölgy megmondotta, miután magához tért, a nevét és kijelentette, hogy kész a borzasztó véletlennek minden következményeit viselni.

„Budapest, a rablógyilkosok városa“

Ez a legujabb titulusunk.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

A minap lebontottak egy régi belvárosi házat a Bécsi-utca 10. szám alatt s a kőművesek, ahogy az ódon falakat döntögették, egy emberi csontvázat szedegettek ki a törmelék közül. Valami régi büntett eltüntetett áldozata volt ez, — így állapították meg a rendőrségen, ahol emlékezni kezdtek arra is, hogy a Bécsi-utca 10. számú házban valamikor rosszhírű koresma volt. Alkalmasint itt követték el azokat a büntetteket, amelyek most, ki tudja mennyi idő múltával, kerülnek napfényre. Erről egy reggeli lap adott a múlt héten rövid közlést s ma több német világiapban cikkeket olvasunk a pesti rablóvilágról, azokról a legsötétebb középkorba illő állapotokról, melyekről a bécsi-utcai lelet nyújt elrettentő képet.

Egyenesen megdöbbentő, milyen részletességgel és milyen szigorú alapossággal mélyednek Budapest múltjába és jelenébe német barátaink. A Hamburger Neueste Nachrichten című lap — mint azt egyik olvasónk által beküldött példányban olvassuk, — például ijesztő rémhistóriákat tálat föl olvasóközönségének a budapesti közbiztonsági viszonyokról. A bécsi-utcai eset kapcsán elmondja, hogy Budapesten,

És maga a felesége? — rebegte az öreg. Nem én csak a rabszolganője vagyok.

Több egymást követő este panaszkodott, hogy nem tudja a pénzemet vissza adni. . . . Kértem, hogy ne okozzon ilyen bánatot nekem... Olyan hangosan beszélt, hogy mindnyájan meghallották s többen nevettek is fölötté. „Tudom, hogy gazember vagyok és elvetemedett“ mondotta. „Pénzt kértem magától kölcsön, az utolsó pénzt, s nem tudom vissza adni. Egy ötven márkás bankjegyért szívesen levágtatnám a jobb kezemet...“

Fájt őt így beszélni hallani és azon gondolkodtam, hogy mi módon szerezhetnék pénzt számára. Sehogy se tudtam.

...Azt is mondta továbbá: „Ha pedig azt akarná kérdezni tőlem, hogy hogy vagyok, ugy... A sárga hölgy s a cirkusz már eltávoztak! — Már elfeledtem őt s nem is gondolok többé rá...“

— És azért mégis irtál neki levelet — veté oda egyik barátja. — Ez volt az utolsó — viszonya Vladimierz.

Vettem a virágáros leánytól egy rózsát s kabátjára tűztem a baloldalra. Mialatt ezt tettem, éreztem lehelletét a kezeimen, s alig bírtam a gombostűt megerősíteni.

— Köszönöm! — mondta.

Három márkát — ami még járt nekem — kértem a pénztárnál s neki adtam. Hisz ez csak egy csekélység volt.

Ujból megköszönte ezt is.

Egész este boldog voltam, míg Vladimierz hirtelen azt nem mondta:

— Ezen a három márkán elutazom egy hétre. Mikor visszajövök, megkapja egész pénzét. — Onkénytelen mozdulatomra hozzá tette: Egyedül magát szeretem! — és megfogta a kezemet.

Nagyon meg voltam riadva, hogy el akar utazni s nem mondja meg, dacára kérdezősködésemmek, hogy hová megy. Minden, az egész terem, a sok vendég táncolt szemem előtt. Nem tudtam tovább uralkodni magamon, kérően néztem rá, s meg ragadtam kezeit. — Egy hét múlva vissza térek magához, — mosolygott, s felemelkedett.

Hallottam mikor a főpincér kérdezte: On tehát tizennégy napra elhagy bennünket? — Válat vontam magamba.

Egy hét múlva ugyanis visszatér hozzám — gondoltam.

Meg akartam ezt hálásan köszönni neki, de mire megfordultam, már elment.

Egy héttel később — épen mikor haza jöttem — egy levél várt. Vladimierztől volt. Olyan bánatosan írt, elmondta, hogy a sárga hölgy után utazott, hogy sohasem adhatja vissza a pénzt, mert a szükség őt is egészen megtörte. Aztán „elvetemült lelkűnek“ szidta magát és a levél aljára úgy írta magát: „A sárga hölgy rabszolgája.“

Ejjel-nappal gyötörtem, de többet nem tehettem. Egy hét múlva elvesztettem állásomat a kávéházban és új hely után kellett néznem. Nappal kávéházakban, hotelekben kellett bemutatkoznom: sőt magánhelyekre is becsön-

gettem s felajánlottam szolgálataimat. De nagyon bánatos voltam s nem sikerült sehol állást kapnom.

Ekkor egy este későn haza felé jövet megvettem olcsón az összes újságokat és figyelmesen olvastam az apróhirdetéseket; arra gondoltam: talán sikerül megmenteni Vladimierzet.

Tegnap este láttam a nevét az újságban — olvastam is róla. — Mindjárt elmentem a városba, — a sok hosszú utcán vándoroltam s csak ma reggel jöttem haza. — Talán aludtam is valahol, vagy talán valamelyik lépcsőn üldögéltem, nem tudva már tovább menni, de ezekre most már nem emlékszem.

Ma ismét elolvastam, de tegnap este mikor haza jöttem olvastam először. — Tördeltem a kezeimet, aztán leültem a székre. Egy idő múlva a földre ültem s a székhez támaszkodtam... A csupasz kezemmel vertem a földet míg gondolkodtam... talán nem is gondolkodtam, de úgy zúgott a fejembe valami és nem tudtam magamról... Aztán felkeltem és elmentem... Lenn az utcasarkon — erre már emlékszem — adtam az öreg koldusaszonyonak egy pénzdarabot és azt rebegtem: „Ezt a szürkeruhás ur küldi. — Hisz tudja már...“ „Maga talán a menyasszonya?“ kérdezte. „Nem, én az özvegye vagyok.“ feleltem.

Es ma reggelig kóboroltam az utcákon. És most megint elolvastam.

Vladimierz F. volt a neve.

Oroszból: Gróza Micy.

ahol most nagyobb szabású építkezés folyik a város minden részében, jóformán napirenden vannak a bécsi-utcaihoz hasonló fölfedezések. Itt minden régi ház pincéjében valóságos katakombák rejtőzködnek, rablógyilkosságok áldozatainak titkos sírhelyei.

— Európának most kell megtudnia, — írja a hamburgi ujság, — hogy hová tűntek el azok a német, francia, angol kereskedők, utazók, akiket a nyolevanes években kíváncsiságuk, vagy üzleti érdekeik Magyarországra vittek, a magyar fővárosba s akik onnan sohasem kerültek vissza, elpusztultak nyom nélkül, anélkül, hogy családjaik valami hírt kaptak volna felőlük.

A cikk sejteti, hogy ezek az állapotok máig sem változtak meg Budapesten, a sorok között pedig mintha figyelmeztetni akarná a német közönséget, hogy ne sokat járjon Budapestre, ahol még mindig ezerféle veszedelem fenyegeti az idegen utazót.

Szinte érthetetlen ez a gonosz célzatu támadás a magyar főváros ellen. Különösen érthetetlen most, amikor a komoly német sajtó, Henrik herceg és a berlini automobilklub látogatásának alkalmából, tele van fővárosunk dicséretével.

TANÜGY.

A női ipariskola rajzkiállítására.

Fiatal ujjak ügyessége, serdülő leánykák szorgalma, szembe tűnő tehetsége, műizléssel párosult gondos vezetés tűnik szemünkbe és elégti ki esztétikai érzésünket, amint a rajzkiállítás termébe lépünk. Zöld füzérek, mesolygórózsák között van felhalmozva a sok szebbnél szebb iparművészeti munka, akvarell és olajfestmény.

Külön falat foglalnak el a természet utáni festések, melyek közül nem egy tulemelkedik a dilettantizmus megszokott niveljén.

Ügyesek: Tóth Irén, Steinitzer Erzs. és Ilonka, Benda Jolán, Kovács Teri, Szűcs Jolán és Vertán Sári természet utáni akvarelljei, nemkülönben utóbbinak sárga margeriteket ábrázoló olajfestménye, mely szintén természet után készült.

Sok szép tervezést is láttunk, részint magyar stílusban, részint virág és levélmotívumok után. Igen értékes tárgyai a kiállításnak a bőrre, fára, posztóra, selyemre, vászonra és bársonyra festett és égetett munkák.

Ebben a csoportban különösen kiválnak: Kovács Teri tálcája, Brunhuber Ilonka asztala, Niser Szidónia mozaik festése, Benda Jolán tulipán mintával ékített régi ládája. Szépek és moshatóságuknál fogva igen praktikusak Kőmives Margit és Grünwald Mariska heliosszal festett sáljai és a Steinitzer nővérek ugyanily munkájuk ablakfüggönykéi. Steinitzer Erzs. még néhány kisebb tárgyat is készített bőrdomborítással. Elegáns finom munka Kovács Teri bőrre festett és égetett párnája, Melchner Margit mappája. Sablonfestéssel oltárterítőt készített Tóth Irén.

Hogy a tanultakat értékesíteni is lehet, mutatja az, hogy Krebsz Katica megrendelésre festett posztóra egy egész szoba garnitúrát. Ugyancsak posztóra festett finom izléssel Lázár Böske is. Végül megemlítjük még, hogy szép, gondos kivitelű akvarell és olajfestményeket készítettek Brunhuber Ilonka, Grünwald Mariska, Almási Vilma, Krebsz Katica és Gerich Irén.

A kiállítást a legjobb benyomásokkal hagyjuk el, a látogató a látottak után elismeréssel adózhatik a szorgalmas kiállítóknak és Steinitzer Jennynek, a rajzoktatás rátermett vezetőjének, ki a kiállítást is rendezte.

A kormány végleges felmentése.

A koalíció felbomlása. — Khuen-Héderváry az előtérben.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, június 22.

A koalíciós kormányt a király ma véglegesen elbocsátotta. A jövő héten jelennek meg a kabinet tagjai a bucsu kihallgatáson. A jövő miniszterelnökének neve és szerepe ma még ismeretlen s néhány napon belül a király nem is mondja ki a döntő szót. A politikai helyzet Wekerle audienciája után még zavarosabb, mint előtte s csak az az egy bizonyos, hogy a koalíció a mai nappal megszűnt.

A függetlenségi pártban ma este ismét zajos jelenetek voltak. Apponyi gróf bejelentette, hogy a jövő embere Khuen Héderváry gróf, de hozzáfűzte, hogy nemcsak vele, de Lukácssal sem vállal együtt szerepet s elmondta, hogy ez Kossuth álláspontja is.

A nevezetes nap eseményeiről a következőkben számolunk be:

Wekerle audienciája.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel sétát tett a városban. A Magyar Házba-visszatérve, hosszabb időn át Skerlecs Iván báró miniszteri tanácsossal dolgozott, majd Vértessy Gézának, az ő felsége személye körüli miniszterium államtitkárának jelentését vette át. Dél előtt fél tíz órakor Szápáry Frigyes gróf külügyminiszteriumi követségi tanácsos. tett látogatást Wekerlénél. A miniszterelnök tíz órakor eltávozott a Magyar Házból és fölkereste Aerenthal báró közös külügyminisztert, akivel hosszabb ideig tanácskozott, azután pedig meglátogotta Burián báró közös pénzügyminisztert.

Háromnegyed egykor a miniszterelnök a Magyar Házból a Burgba hajtatott és egy órakor pontban ment a király dolgozószobájába. A kihallgatás háromnegyed 3-kor ért véget. Az audiencián Wekerle megsürgette a minisztérium felmentését, azután ismételtén előadta azt a meggyőződését, hogy a kibontakozás csakis az általa előterjesztett alapokon (kiszfizetések fekvétele, katonai engedmények és belügyi reformok) lehetséges. Wekerle hír szerint előadta azt a kibontakozási tervet is, melyet Kossuth Ferenc vitt a tegnapi minisztertanács elé, melyet azonban a kabinet többsége visszautasított.

Hogy a király hogyan döntött Wekerle előterjesztésére, arra vonatkozólag az első jelentések ellentétes hírekkel szolgáltak. A felhivatalosok maguk szokatlan bőbeszédűséggel referáltak a kihallgatásról. Az első jelentést a Bud. Tud. adta ki ezekben:

Wekerle kihallgatása több mint másfél óráig tartott. Wekerle jelentést tett a kibontakozást illető álláspontjáról, mely a provizóriumot kizárja és csak végleges rendezéseket foglal magában, természetesen katonai koncessziókkal. A király a miniszterelnök álláspontját, mely teljesen fedi a miniszterelnök által régebben képviselt álláspontot, mint a miniszterelnök előre tudta, nem honorálta. Wekerle

miniszterelnök erre úgy a saját, mint minisztertanácsai nevében a királytól a kormány mielőbbi sürgős felmentését kérte. A király arra való tekintettel, hogy az ügyeket vezetés nélkül hagyni nem lehet, utasította a kabinet tagjait, hogy még néhány napig vezessék az ügyeket. Néhány nap múlva a király határozatot fog majd hozni.

Ezzel szemben a Magyar Távirati Iroda a következő jelentést adta:

Wekerle miniszterelnök a kihallgatás után látszólag igen rossz kedvű volt. Mikor a kihallgatásról távozott, a Burg udvarán várakozó ujságíróknak azt mondta, hogy várjanak rá a Magyar Házban, ott szolgál felvilágosítással.

Wekerle azonban nem tért vissza a Magyar Házba, hanem titkára útján azt üzenté az ujságíróknak, hogy az audiencián a miniszterelnök kérte a kabinet végleges felmentését és a király kijelentette, hogy még a mai napon megadja a választ. Wekerle arra kérte az ujságírókat, hogy délután 5-6 óra között keressék fel a Magyar Házat, ott kommunikét fog kiadni az eredményről.

A kormány végleges felmentése.

Wekerle várt informálása ekkor sem következett be. Kitünt, hogy a Bud. Tud. jelentése fedi a valóságot. A király elfogadta a kabinet végleges lemondását és a Wekerle kormány mindössze már csak néhány napig marad hivatalában. A felség ischli utazása megint elmarad néhány napra és legvégső terminusul június 4-ét tüzték ki az Ischibe való utazásra. Eddig okvetlenül meglesz a végleges megoldás és a kabinet tagjai a jövő hét folyamán jelennek meg bucsukihallgatásra a felség előtt. Wekerle a mai kihallgatáson a király elé terjesztette a kormány utolsó intézkedéseit is és a legközelebbi bucsu-audiencián még csak néhány kinevezést és előléptetést vizs a király elé.

Wekerle ma éjjel megérkezett Budapestre. Megtagadott minden felvilágosítást és kijelentette, hogy a jelenlegi helyzetben nem hajlandó nyilatkozni. Úgy a budapesti, mint a bécsi körök teljesen tájékozatlanok a jövő eseményei felől. Tény az, hogy Lukács László legközelebb, talán már holnap megkezdí újabb tárgyalásait Kossuth Ferencel, habár a késő éjjeli órákig Lukács a királytól ilyen megbízást még nem kapott.

Az új kabinet

A budapesti és bécsi politikai körökben a legnagyobb bizonytalanság uralkodik a jövő kormányt illetőleg. Az bizonyos, hogy Lukács László lesz az, aki most a kibontakozási tárgyalásokat vezetni fogja. Ha Lukács nem tudná megalakítani a függetlenségi

kormányt, akkor reá egy más igen fontos szerep vár, amely egyelőre még titok. Igen fontos szerep vár ekkor *Khuen-Héderváry* Károly grófra, akinek különben a Lukács-féle kormányalakítás esetén is lesz szerepe.

Szokás, hogy a távozó miniszterelnök utódját illetőleg politikai személyeket nevezzen meg. Ez ma nem történt meg, valószínűleg azért, mert *Wekerle* már régebben tett erre vonatkozólag javaslatot a királynak. *Wekerle* értesülésünk szerint többféle kombinációt ajánlott a királynak, többek közt figyelmeztette a felséget egy *Tisza-Andrássy* és egy *Lukács-féle* kabinet eshetőségeire. A legközelebbi napok ez irányban már világosságot fognak hozni.

Khuen-Héderváry és Fejérváry.

Egyre sürűbben emlegetik a válság folyamán *Khuen-Héderváry* Károly gróf volt miniszterelnök és *Fejérváry* Géza báró nevét. *Fejérváry* báró ma délután Bécsbe utazott, *Khuen-Héderváry* pedig ma Budapestre érkezett. Egy bécsi hiradás szerint a király már régebben el volt határozva, hogyha sem *Wekerle*, sem *Lukács* nem tudja keresztülvinni a kibontakozást, *Khuen-Héderváry* Károlyt és ennek ó-szabadelvűpárti embereit bizza meg a kibontakozás elintézésével.

A *Khuen-Héderváry* elé szabott program négy pontból áll:

1. Általános, titkos, egyenlő, községenkénti, közvetlen választói jog. 2. A közigazgatás államosítása. 3. Tiszta progresszív adórendszer. 4. A népoktatás államosítása.

Ezekhez jön mint a programba nem foglalt, de magától értetődő 5. pont, az összes közös ügyeknek a császári akarat szerint való elintézése.

Ezt a programot erővel is keresztülvisszik, de utólag megszerzik rá az alkotmányos igazolást.

Az új kormány nem keresne összeköttetést semmiféle párttal; hivatalba lépése után azonnal feloszlatja a képviselőházat és azonnal kirírja az új választásokat. Az új kormány a házfelosztás után egyszerűen oktrojálja az új választási törvényt és már ezen az alapon választat.

Biztosra veszik Bécsben, hogy az új választási törvény alapján többséget kapnak. Az új Ház egyetlen feladata volna az oktrojált törvényt megszavazni és akkor újra választanak az immár parlamentárisan megszavazott törvény és a fenti program alapján.

Annyira biznak ebben az utolsó kísérletben, hogy már a miniszteri listát is készítik. *Khuen-Héderváry* volna a miniszterelnök és belügyminiszter, *Lukács* László a pénzügyminiszter és *Sándor* János (*Tisza* István sógora) a földmívelésügyi miniszter, *Hieronymy* Károly a kereskedelmi miniszter. Maga *Tisza* István gróf az egészségtől távol áll és tovább is passzivitásban marad. *Kristóffy* József csak mint képviselő működnek közre saját javaslatának megvalósításában.

A jövő kilátásai

Egyik fővárosi estilap mai számának jelentése szerint a bécsi illetékes körök a kibontakozást kétféleképpen képzelik el. 1. A függetlenségi párt elfogadja a *Lukács* László proposícióit, amire remény van, mert most már inkább csak személyi differenciákról van szó. 2. Ha az előbbi nem sikerül, a kísérletek korszaka következik. Bécsben számot vetnek az új darabont-uralommal, amelyet az általános

egyenlő választói joggal, a nemzetiségiek és a szocialisták támogatásával ütnének nyélbe. A *Lukács*-féle kibontakozás esetén a függetlenségi kormányban emlegetik *Khuen-Héderváry* és *Bánffy* Dezső báró nevét. Ez a kormány a parlamenttel elsősorban a rendes állami költségvetést és az ujonclétszámot szavaztatná meg. Ezután a delegációkat fognák munkába, amelyeknek el kell fogadni a rendes közös költségvetésen kívül a 300 milliós haditengerészeti beruházásokat (*Dreadnoughtok* stb.), a rendkívüli téli és tavaszi hadi kiadásokat és el kell intézni *Bosznia és Hercegovina* ügyét. Ezután, de még ez évben tárgyalás alá kell venni az általános egyenlő választói jogot, lehetőleg a *Kristóffy*-féle terv alapján. Ha a parlament ezekre nem volna hajlandó, a házfelosztás következne.

A koalíció felbomlása.

A koalíció felbomlását tegnap már némely helyen teljesen bevégzett ténynek vették. Ma délelőtt ezzel szemben azt hangsúlyozták, hogy bár a felbomlás elkerülhetetlen, ma még nem történt meg. A függetlenségi párt félhivatalos köznyomatosa, a *M. Tud.* ma a következő kommunikét adta ki:

„A függetlenségi pártkörben tegnap este történt eseményekről a lapok elferdített tudósításokat hoznak. Fél vagyunk hatalmazva annak kijelentésére, hogy *Holló* Lajos olyan értelmű nyilatkozatokat, mint amiket neki egyes lapok tulajdonítanak, nem tett, legkevesebb azt, hogy a tegnapi minisztertanácson *Wekerle* egy új kibontakozási javaslatot benyújtott, melyet *Kossuth* kerekén visszautasított.”

Ez a kommuniké, úgy látszik, nem akar határozottan állást foglalni a koalíció felbomlásáról elterjedt hírekkel szemben, csak általánosságban említi *Holló* kijelentéseit. *Kossuth* Ferenc közvetlen környezetében hír szerint nem is tartják véglegesen felbontottnak a koalíciós szövetekezést. Olyképp vélekednek, hogyha az önálló bankot 1911-re felállítani nem lehet és a király mégis ragaszkodik a választóreform gyors megalkotásához, akkor mégis inkább áll érdekében az országnak, hogy a mostani koalíció csinálja meg a reformot, mint *Lukács* vagy az ó-szabadelvűek. Tartanak attól is, hogy Bécsben valóban beváltják a darabontokkal való fenyegetőzést és hangoztatják, hogy erősen tévednek, ha ezzel megfélemlíteni vélik az országot. Bármekkora ellentétek választják is el most a koalíciós pártokat, — mondják — az újdarabont kormány kinevezése esetén az egész koalíció és az egész magyar nemzet együtt lesz és minél erősebb lesz a támadás, annál egységesebb lesz az ellenállás.

A koalíció felbomlásáról szóló híreket a bécsi politikai körökben nagy érdeklődéssel fogadták és legnagyobb részben helyeslik a szétbomlást.

Viharos jelenetek a függetlenségi pártban.

Éjjel jelenté fővárosi tudósítónk: Hónapok óta nem volt olyan látogatott és izgalmas estéje a függetlenségi pártkörnek, mint ma. Majdnem az összes vidéki képviselők fenn voltak a körben és már a késő délutáni órákban heves politikai tárgyalások folytak. A kormány végleges felmentésével befejezett ténynek vették a koalíció felbomlását. *Gál* Sándor és *Hammersberg* László szemrehányást is tettek e miatt a párt azon tagjainak, kik *Andrássy* és az alkotmánypárt ellen agitáltak. A képviselők azonban lehurrogták őket és *Sümegei* Vilmos így nyilatkozott:

— *Andrássy*, aki nem nagyobb ember, mint *Apponyi*, már rég beléphetett volna a

függetlenségi pártba. Adta a konzekvens embert, de csak a függetlenségi párt elleni mozgalmaknál, de viszont a katonai kérdések, vagy a választójog ügyében éppenséggel nem volt konzekvens, mikor érdeke nem úgy kívánta.

Nagyon helyeselték *Sümegei* beszédének, mikor belépett a terembe *Apponyi* Albert gróf. Elmondta, hogy a lapok öt tegnap igaztalanul támadták, majd ezeket mondta:

— A helyzet igen komoly. *Khuen-Héderváry* Károly gróf néhány nap múlva a helyzet ura. Ő fog kormányra jutni, de nem azért, hogy a függetlenségi pártot erősítse, hanem hogy azt le-törje.

Erre természetesen izgatottság vett erőt a képviselőknél. *Teleky* Arvéd gróf kijelentette, hogy a függetlenségi párt tagjai el vannak mindenre készülve. Nem lehet azonban hinni, hogy felülről a függetlenségi párt nélkül akarának uralkodni, holott ez teljes lehetetlenség. Ők készen állanak egy választásra is és biztosan tudják, hogy az ország mindig a függetlenségi pártnak fog többséget adni.

Apponyi ezután azon mozgalom ellen fordult, mely az alkotmánypárttal való szakítást előidézte.

— Én, ugymond, minden *Lukács*-féle missziót helytelennek tartok és azt semmiképpen sem támogathatom. Nem engedhetem, hogy *Lukács* László, a régi szabadelvűpárt egyik vezetőférfia legyen az, aki a függetlenségi párttal együtt az új kormányt létrehozza. En *Lukács* ellen erélyesen állást foglalok.

A párt tagjai közül többen közbeszóltak és rámutattak arra, hogy inkább *Lukács*csal mennek, mint *Andrássy*val, ha *Lukács* a bankkérdésben elfogadja a függetlenségi párt álláspontját. *Balla*, újvidéki főispán is hangoztatta, hogy a függetlenségi pártnak tárgyalni kell a király megbízottjával.

Nemsokára ezután megjelent a pártkörben *Justh* Gyula is. Rövid időre visszavonult *Apponyi*val tanácskozni, majd visszajött, de a beszélgetésben egyelőre nem vett részt. *Holló* Lajos tartott beszédet a képviselőkhöz. Kifejtette, hogy a függetlenségi pártnak tárgyalni kell *Lukács* Lászlóval, de természetesen nem engedhető meg, hogy akár *Lukács*, akár más 67-es politikus a függetlenségi pártból alakítandó kabinetben helyet foglaljon. A többi képviselők ezt mind helyeselték és *Justh* is kijelentette, hogy szó sem lehet arról, hogy a függetlenségi kormányban *Lukács*, *Khuen-Héderváry*, vagy más 67-es politikus helyet foglaljon.

A képviselők igen nyomott hangulatban és zajos viták között hagyták el a pártkört.

Az alkotmánypártban.

Igen sokan jártak fenn ma este az alkotmánypárt helyiségében is, ahol természetesen a mai eseményekkel foglalkoztak. Megjelent a körben *Andrássy* Gyula gróf is, akit nagy ovációkban részesítettek. Általában fel-tünő módon emelkedett volt a hangulat. Az alkotmánypárt tagjai hangsúlyozták, hogy ők a koalícióban mindig ügyeltek a politikai és szövetséges tisztességre. A párt a koalíció felbomlása után is teljes szabadsággal fogja képviselni álláspontját.

A krízis fejlődéséről különböző verziók uralkodtak a pártban. Nem hiszik, hogy *Lukács* missziója sikerrel járjon, különösen azért, mert *Kossuth* és *Apponyi* semmiféle *Lukács*-kombinációban nem vesznek részt.

Meleg lesz a színházban.

Regény a jövő századból.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

Ha minden rendbe megy, ide értendő a párisi istálló fiuk sztrájkjának elintézése is, mert hát az aradi ügyekre ilyen külföldi események nem szoktak hatástalanul maradni, akkor, nos igen akkor...

Tessék válogatni az évtizedek óta levagóban lógó és „halasztást nem tűrő” bélyeggel diszkreditált, örök életre kárhozott problémák közül, melyek mint Dante alakjai a földi lét után még a pokolban is folytatják szívós életüket. Van egy társukra való.

Ha egyszer úgy éjfél tájban ezek a pincében elraktározott s a türelmes várakozásba megpókhalósodott „aradiánák” valamelyik városházi potentatum hálószobájában kongresszust tartanak, bizonyára egyhangú lelkesedéssel választanak korelnökül a téli színház fűtésének kérdését. Oly öreg mint maga a színház már pedig az elmúlt huszonöt esztendő. Mióta a gyönyörű fűtő elcsúfult hombár ott terpeszkedik a Szabadságtér előtt, azóta Arad egészségügyi statisztikája határozottan romlik. Vannak magán tudósaink, akik például nem mondanak kevesebbet, minthogy a mostani generáció azért satnyul, mert nagyapák és nagyanyák a színházban úgy meghűtek télen, hogy hektikusok, rheumasok és tudja a jó ég mi minden nyavalyákkal béleltek lettek.

Évtizedek óta a színházi bizottság májusban tartott ülésén a gazdasági tanácsos megszokta ígérni, hogy segít a fűtési mizériákon. És évtizedek óta úgy van ma is minden, ahogy volt. A direktorokhoz még Angliából is jöttek szénutazók, mert annyi szenet aránylag a MÁV. sem fogyaszt, mint egy aradi színházigazgató. A buzamagazinnak való Muzsaotthon talán jégből van. Nem akar felmelegedni, de sajnos, el sem akar olvadni.

A tanács végre elszánta magát. Meleget akar teremteni a színházban. Ma már egy bizottság foglalkozott is a kérdéssel. Beérkezett ugyanis egy ajánlat Heufel Sándortól, amely három alternatív tervezetet állít fel a színház fűtésére:

1. Teljes gőzfűtést az összes helyiségekben. Ára 28600 korona.

2. Teljes légfűtést az egész színházépületben. Ára 18500 korona.

3. Vegyes rendszer: színpadon és zenekarban gőz, a nézőtérén légfűtés. Ára 20000 kor.

A bizottság a harmadik módozatot tartja megfelelőnek, de csak elvben fogadták el, mert előbb ki kell számítani, vajjon mennyibe kerül a berendezésen kívül a fűtés.

Tehát előre megmondhatjuk, hogy a jövő esztendőre már a tanács utasítást fog kapni, hogy a vegyes rendszerű fűtést tanulmányozza. Ezt a jóslatot annál inkább megkövekeztethetjük, mert ha nem teljesedik be, akkor mi együtt örvendünk a színházi náthától megmenekültekkel. De ha nekünk lesz igazunk, akkor meg azért örülünk, mert végre ha nem is az idén, de jövőre már biztosan lesz tisztességes fűtés a színházban.

A bökkenő ugyanis ott rejlik, hogy a berendezés pénzbe kerül. A városnak pedig pénze nincs című balladában, ha nem tévedünk, a harmadik strófában azt mondja a főszámvevő, aki zord, miként a szikla, az alkotásvágytól duzadó polgármesternek: ha nincs pénz, akkor van új adó. És ennek a receptnek a mintájára a mai bizottsági ülésen fel is vetette a bájosan hangzó színházi jegyadó csásos problémáját.

És ezek után tessék számítani! A bizottság tart még egy ülést, a melyen meghallgatja, mennyibe kerül a különböző rendszerű fűtés és a fűtőkészülék fenntartása; javaslatot készít, mely a közgyűlés elé kerül. Ott a tanács a költségek fedezésére, nem véve tekintetbe az említett ballada harmadik strófáját, azt fogja mondani: a fűtést hitelbe illetve adósságra kell elkészíttetni. Az adósság törlesztésére meg kell kérni az igazgatót, aki körülbelül 900 koronát takarít meg a köszönen. Az igazgató hajlandósága kérdéses s így elő áll a főszámvevő a színházjegy adóval.

A közgyűlés azonban sem jegyadót nem akar fizetni, sem nem töri magát adósságba verni, mikor két év múlva már az új igazgatóval olyan szerződést köthet, hogy a fűtőberendezés költségeit az általa fizetendő hozzájárulásból fizetheti. A kérdést le fogják venni a napirendről és elfogják tenni jövő nyárra, mert nyáron a fűtés nem sürgős és minthogy a tanács volt oly szives, hogy most is oly időben vette elő az ügyet, hogy színháznyitáshoz el sem készülhet a berendezés.

Még egy néhány generáció satnyul el, míg Aradnak olyan színháza lesz, melyben nem a primadonna szemeinek perzselő sugara, vagy a női kar fűt be a mélyen tisztelt és nagyérdemű közönségnek.

Két artista eltűnése.

Holtta nyilvánított macskaszelidítők.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

Néhány hónappal ezelőtt megirta az Aradi Közlöny annak az artista-párnak eltűnését, a mely a múlt nyáron Aradon is fellépett egy orfeumszínpadon. Megirtuk akkor, hogy Claire és John Beassy — így hívták az érdekes artista-párt — macskaszelidítő mutatványokkal járta be egész Európát és rövid néhány év alatt több százezer koronát szerzett. A gazdag artisták a múlt év őszén Délolaszországban vendégszerepeltek és ez idő óta teljesen nyomuk veszett.

A Nemzetközi Artista Páholy ez év tavaszán hirdetőmenyt bocsátott ki az eltűnt artisták ügyében. E hirdetőmeny elmondta, hogy a Beassy-pár magyarországi körútjukon tavaly októberben meglátogatták az asszony atyját, Hegedűs Istvánt és elbucsuhtak tőle azzal, hogy Olaszországba mennek vendégszereplésre. A messzinai földrengést megelőzőleg két nappal, december 26-án a házaspár Messzinában a „Teatro di Municipione”-ban vendégszerepelt, ahonnan irtak, hogy Triesztbe szándékoznak utazni. Ez idő óta azonban az artisták semmi életjelt sem adtak magukról. Az artista-páholy nyomozása is eredménytelen maradt, úgy, hogy mindvalószínűbbé lett, hogy a szerencsétlen pár a *délolaszországi földrengésnek lett áldozata.*

Az eltűnt párnak több százezer korona vagyona volt a legnagyobb német és osztrák pénzintézeteknél készpénzben és a legkitűnőbb papírokban. A páholy ügyészsége jelentést tett mindezekről a gráci bíróságnak, mert az asszony, akié a vagyon legnagyobb része, gráci születésű. A bíróság megindította az eljárást, de a hatósági nyomozás sem vezetett semmi eredményre. A házaspár fia, Beassy Róbert részére gondnokot neveztek ki és ez a gondnok most kérte a bíróságtól, hogy az osztrák polgári törvénykönyv 2475. szakasza alapján nyilvánítsa holtaknak az eltűnt artistákat és adja át a vagyont a fiúnak.

A gráci bíróság most eleget tett a kérelemnek és megindította az eljárást az artista-pár holtta nyilvánítása iránt.

Amiről beszélnek.

Csattanó kijezanítás.

*

*

Arad, június 22

A női becsületről, amely van, nem kell, amely nincs, arról pedig nem illik beszélni. Cudar fráter az, aki valakit a háta mögött szapul, de hány ugynevezett dzsentleman képes felnyársalni a szomszéd asztalnál ülő polgártárat, mert a bajusza vágása nem tetszik neki, aki tele szájjal dicsekszik el kalandjaival, ránt nőket, védtelen, távollevő nőket a sárba, csak hogy önmagát tolja egy fejjel, azaz, hogy egy angol sarokkal feljebb. Sőt a nőrágalmazásnak is meg van a maga új, holdondívatja.

Divatos és kedvelt az a fiatal akarnok, aki hölgytársaságban azzal kelt érdeklődést maga iránt, hogy szünet nélkül szolgál önmagára egyik vagy másik nőismerőséről otromba, vagy mint a művelt társalgóban nevezik, pikánsan fűszerezett aljasságokkal. Ennek nemcsak a férfi a bűnöse. Az igaz, hogy az izig-vérig férfi a nőről sem nem mond, sem nem hisz rosszakat, míg maga meg nem győződött.

Ha pozitív a tudása, akkor pedig hallgat. A hölgyek, sajnos, szívesen hallgatják a mások pelengézését és más mondani való híjján ezzel mulattatja sok ur, nem is egész tisztán az időtöltés kedvéért bájos, diszkrétan piruló, majd hangosan kacagó társaságát.

Lecke, kemény lecke kell az ilyen gánccs és félelem nélküli lovagoknak, akik a maguk zavaros céljaiért a tisztességes ember becsületét és sokszor a boldogságát viszik a vásárra. A nagy Galeottok kerülnek ki az ilyen férfiatlan férfiak sorából, akiknek nyelve élesebb, mint az Othellok tőr.

Azért mondjuk el az alábbi esetet, talán a hősnője iskolát csinál. A példa a legjobb tanító-mester. Az aszfaltbetyárokat is az első nyilvános arculütés térítette észre. Mikor azt látták, hogy az egyedül sétáló hölgy szemtelen tolokodásukat csattanó refúsióban részesítette, akkor hátrább vonultak az agarakkal.

Egy urral, egy valóságos úrral történt ez az eset, aki adandó alkalommal, karddal, pisztolylyal egyaránt kész elégtételt adni, vagy venni és eszerint látszik, hogy dzsentleman. Nem a szó szoros értelmében az, mert azt tudjuk, hogy sem a kard, sem a pisztoly nem kvalifikál valakit lovagias férfivá.

Ennek az urnak a lakására ma délben egy csinos asszonyka állított be: nagy, erős alak, előkelő eleganciával öltözött, egészséges, kíváncsú, fiatal. Megállt a dzsentleman előtt és először is azt kérdezte tőle, vajjon ismeri-e őt?

— Még eddig nem volt szerencsém, — volt a válasz.

— És maga mégis azzal dicsekedett vasárnapkinn a ligetben a népiünnepély alkalmával a szabónő leánya előtt, akinek úgy látszik, a nőhódításával akarta elcsavarni a fejét, hogy velem viszonya volt. Ugy-e, hogy cudarság, nagyon aljas és épinséggel nem uriemberhez illő rágalmazás.

A fiatal ur ötölt-hatolt, de az asszony nem igen hagyta szóhoz jutni:

— Hogy nem mondott igazat az ártatlan kis leány? Hát van reá még egy tanu. A maga barátja, ha nagyon kíváncsi rá. Ne kifogásolja őt, mert ha nem is jobb, de semmi esetre sem rosszabb magánál.

— Nos, mit kíván most tőlem?

— Mit kívánok, ezt ni...

... Jobbról is, balról is csattanó egyet. Mikor kiment a szobából a kardos hölgy, figyelmeztette künn a háziasszony a szobalányát:

— A fiatal ur rosszul lett ott benn. Megeredt az orrávére. Vigyen be neki friss vizet.

Ujabb színelőadások a veszthely javára.

Szendrey Mihály rendezl. A soproni és kassai színtársulatok Aradon, az aradi társulat Nagyváradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

Az aradi nyári szinkör ez idei szezonja igen érdekesnek és mozgalmasnak ígérkezik. Szendrey Mihály július havában egész sereg fővárosi kiváló színészt fog vendégszerepeltetni. Fel fognak lépni: *Blaha Lujza, Pálmai Ilka, Gál Gyula, Tapolczay Dezső és Vendrey Ferenc*, az aradi közönség kedves ismerősei. Maga ez a tény kellő garanciát nyújt arra, hogy ritka értékes ciklusban lesz része a nyári szinkör közönségének. A direktor a legkiválóbb darabokban fogja felléptetni a vendégművészeket és így ezek az előadások tulajdonképen beillenek a legfőbb idénybe is.

De lesz még több érdekes eseménye is a jövő színházi hónapnak. Azok az előadások, amelyeket a veszthely megváltása javára e hó folyamán az aradi hírlapírók rendeztek, természetesen a mi hazafias direktorunknál, Szendrey Mihálynál is visszhangra találtak. Az előadások rendezésekor Abbáziában üdülő Szendrey, már Abbáziában szándékozott előadást rendezni a veszthely javára, de a szokott perfidiával az osztrák hatóságok a játszásra nem adtak engedélyt. (Nálunk Pöstyénben és ugyanekkor Budapesten két színházban is német színdarabok játszottak.) Szendrey a *Titok* című darabot akarta előadni saját társulatának tagjaival, felléptetve *Ujházy* edét, mint vendéget.

Miután az igazgatónak ezt a tervet meghusították, más módot keresett arra, hogy az aradi színház kegyeletét lerójjá a szent célra. Szendrey ma — mint feltétlenül hiteles forrásból értesülünk — *Komjáthy János* kassai és *Nádassy József* soproni színgazdagokkal megállapodásra jutott, hogy a jövő hónapban az aradi nyári szinkörben a veszthely javára egy-egy előadást tartsanak. Az előadásokat Szendrey Mihály rendezl. A direktornak olyan megállapodásra sikerült jutnia *Komjáthyval* és *Nádassyval*, hogy ezek nemcsak az előadás megtartásáért és utiköltség megtérítése címén nem követelnek semmit, hanem egyetlen fillért sem számítanak fel semmi féle címen és így a befolyandó egész bevétel a veszthely javára esik. A kassai társulat valószínűleg ope rettet, a soproni társulat pedig drámát fog előadni. Tárgyalt Szendrey még egy harmadik színgazdagóval is, de azzal nem sikerült megállapodásra jutnia.

Az igazgató ezenkívül visszaadja a nagyváradi társulat itteni látogatását és szeptember hó folyamán a veszthely javára előadást fog rendezni a nagyváradi színházban. A *Virraszt a szerelem* című francia vígjátékot fogja előadni. Mivel ez a darab nem sok színészt foglalkoztat és így az átrándulás nem jár nagy költ-

séggel, remélhető, hogy a nagyváradi előadás szintén jelentékeny összeggel fogja gyarapítani a veszthely megváltásának összegét.

Bányaszerencsétlenség Petrozsényben

Kilenc halott, tizenöt sebesült.

Távirati tudósítás.

Arad, június 22.

A petrozsényi Vulkán szénbányában a bányalég embereket pusztított el. Kilenc halottja van a rettentő természeti erő megjelenésének és a segélyakció gyors megindításának köszönhető, hogy a sebesültek idejekorán megmenthetők voltak.

A sajnálatos katasztrófáról a következőket jelentik távirataink:

Petrozsényből jelentik: A hunyadmegyei Vulkánban nagy katasztrófa történt. A nagy zűrzavarban még alig konstatalhatták a katasztrófa méreteit. Nyolc halotról és negyven sebesültről tudnak. A katasztrófát robbanás okozta s a tárna még mindig ég. Részletek hiányoznak.

A bányagazgatósághoz a déli órákban a következő hivatalos értesítés érkezett:

A hunyadmegyei Vulkán melletti bányában sajnálatraméltó szerencsétlenség történt. Légrobbanás következtében hét bányamunkás meghalt, nyolc pedig könnyű sérülést szenvedett. A hatóságokat azonnal értesítették és a kellő intézkedések megtörténtek.

Petrozsényből táviratozzák: Vulkán melletti bányákban ma reggel bányalégrobbanás volt. A munkások közül hét meghalt, nyolc könnyen megsérült. A bányatársaság távirati értesítése következtében ma délelőtt 10 órakor a hatóság közgei megérkeztek, akik megindították a vizsgálatot. — Egy későbbi távirat jelenti: A vulkáni bányalégrobbanásnál még egy halottat konstataltak és a könnyű sérüléseket szenvedett munkások állapota súlyosbott. A hatósági közgeek a főszolgabíró vezetésével a vizsgálatot még nem fejezték be. A vizsgálat befejezése délután 5 órára várható.

Egy későbbi petrozsényi távirat ezeket jelenti: A mentés teljes apparatussal folyik. A petrozsényi bányagazgatóság, kapitányság és a petrozsényi főszolgabíróskorán reggel kaptak táviratot és Róth Flóris bányagazgató az első vonattal kiutazott a Vulkánhoz és személyesen vezeti a mentési munkálatokat. A hatóság is megtette a szükséges intézkedéseket. A szerencsétlenség okáról egyelőre csak annyit tudnak, hogy a katasztrófát bányalégrobbanás idézte elő. A közelebbi körülményeket majd csak a vizsgálat fogja megállapítani.

Petrozsényből jelentik: Tegnap este egy-negyed hétkor történt a robbanás. Hat órakor szállott le 24 munkás a Vulkán aknába egy altiszt vezetésével. Három szinten dolgoztak, a robbanás a másodikon történt, ahol kilenc ember meghalt, hét életveszélyesen, hét könyebben sérült meg, egy életben maradt. Az első és második szint a robbanás erejétől beszakadt és a munkásokat maga alá temette, a negyedik vízzel telt meg. Az aknák felett lévő ötven méter magas furó tornyot a levegőbe repítette a levegőnyomás. A gépészt egy ablakon át hajította ki a levegő. A mentés azonnal megindult, egész éjjel szakadatlanul folyt. Ma délelőtt tíz órakor találták meg az élve menekült munkást, aki a negyedik szint egy gerendáján fennakadt.

A meghaltak névsora ez: Mayer Ágoston, Benkó János, Bobár János, Dragota Mihály, Dragota Miklós, Frikiz Antal, Zala György, Komáromi Mihály.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Százezer korona pör férj és feleség között.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 22.

Rendkívül érdekes perben érkezett ma le az aradi törvényszékhez a tábla ítélete. A per előkelő társadalmi állású, különváltan élő aradi férj és feleség között folyik, százezer korona erejéig. A feleség százezer korona értékű váltót adott fedezet fejében a férjnek az elváláskor, később azonban Winter Adolf dr. ügyvéd útján az erre vonatkozó megegyezést érvénytelenített kért a bíróságnál. Az aradi törvényszék helyt adott a keresetnek és kötelezte a férjet, hogy a százezer korona értékű váltót adja vissza feleségének. A nagyváradi tábla szintén érvénytelenítette ugyan az ügyletet, de azt is kimondotta, hogy a férj a váltókat nem tartozik visszaadni.

Az érdekes pör alapját az alábbi okirat képezi:

KÖTELEZŐ NYILATKOZAT.

Én, alólirott azon határozott óhajomnak adok kifejezést, hogy gyermekeink között előfordult viszály folytán az együttélés reánk nézve is terhes és kényelmetlen, óhajtom tehát, hogy férjemtől elváljak és tőle addig is elkülönítve éljek. Hogy ez békésen elintézhető legyen, kölcsönös megállapodásunk szerint kötelezem magamat, hogy az eddigi közös szerzeményből részére 100.000, azaz egyszázezer korona készpénzt fizetek, amely összegről neki a mai napon hasonló értékű váltót adok át fedezetképen azon ideig, míg a fenti összeget készpénzben kezéhez juttatom.

Feljogosítom továbbá férjemet, hogy Gy. fiammal egyetértőleg a B. major-pusztán található összes élő- és holt felszereléseket két egyenlő részre osztva, egyik részét tetszése szerint bármikor elvitetheti.

Arad, 1907. augusztus 6-án.

(A feleség aláírása.)

Én alólirott ezennel szintén kijelentem, hogy miképen gyermekeink között előfordult viszály folytán az együttélés reánk nézve is terhes és kellemetlen, óhajtom tehát, hogy nőmtől elváljak és tőle addig is elkülönítve éljek. Hogy ez békésen elintézhető legyen, elfogadom az általunk kölcsönösen megállapított és nekem felajánlott 100.000 korona pénzüsszeget, mint házasságunk alatti közös szerzeményt. Valamint a B. major pusztán található összes élő és holt felszereléseknek Gy. fiammal kölcsönösen megállapított fele részét. Kijelentem továbbá, hogy nőmtől, sem gyermekeimtől semmi néven nevezendő követelést a felajánlotten felül nem kérek és nőm és a gyermekek dolgába elválásunkig sem folyok be többé. Valamint mindennemű férji jogaimról lemondok.

(A férj aláírása.)

Az aradi törvényszék ítéletének rendelkező része így szolt:

„A kir. törvényszék a peres felek között 1907. évi augusztus hó 6-án kelt A) alatti magánokiratba foglalt jogügyletet érvénytelennek nyilvánítja s kötelezi alperest, hogy a felperes által ennek elfogadványával ellátva, kelet és lejárat nélkül kiállítottan átadott 3 darab, összesen 100.000 (egyszázezer) koronáról szóló váltót 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhével felperesnek szolgáltatassa ki s ugyanannak 16.859 korona tőkét, 1908. évi január hó 4-től számitott 5 százalékos kamatait és 480 korona 25 fillér perköltséget ugyancsak 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhével fizessen meg. Felperest ama kereseti kérelmével, hogy a felperes által alperesnek átadott 3 darab, összesen

100.000 koronáról szóló váltó is érvénytelennek nyilvánították — elutasítja.

Az indokolásban az ítélet többek között a következőket mondja:

„Mint hogy pedig az A) alatti magánokirat a törvény követelményeinek nem felel meg, ennélfogva az abban foglalt jogügyletet annyival inkább érvénytelennek kellett nyilvánítani, mivel annak ez alapon való érvénytelenítésére alperes is kifejezetten beleegyezett.

Amennyiben pedig a felek mindenké az, amit az érvénytelen jogügyletből kapott, a másik félnek visszaadni tartozik; e szabállyal fogva, habár az, hogy alperes a felperes által vitatott kötelezettségek teljesítését elvállalta volna — az alább kifejtendők szerint igazoltnak nem tekinthető: alperest úgy a 3 drb. 100000 korona értékű váltó kiadására, mint a gazdasági felszerelvényi tárgyak egyenértékét kitevő kereseti 16859 korona tőkének, ezután 1908. évi január hó 4-től mint a kereset beadásától járó 5% késedelmi kamatoknak s mint vesztes felet az 1868. évi LIV. t. c. 251. § értelmében a perköltségnek megfizetésére kötelezni kellett.

„Az 1886. évi VII. t. c. 24. §-ának első bekezdése szerint ugyanazon törvény 21. és 22. §-ába foglalt rendelkezések váltókra nem terjednek ki. E rendelkezés folytán a felperes által alperesnek adott váltókat, habár fedezeti jelleggel adták is, érvényeseknek kell tekinteni, s ebből folyólag az ezek érvénytelenítésére irányult felperesi kérelmet elutasítani.

A királyi ítéltábla a törvényszék ítéletének az ügylet érvénytelenítésére vonatkozó részét helyben hagyta, kimondván, hogy az *turpis-cause* volt, de azt is kimondta a tábla, hogy a feleség által adott 3 darab százezer koronáról szóló váltót a férj nem tartozik visszaadni. A pörben a Kuria fogja kimondani a végső szót.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Gál Gyula vendéjátékai. A nyári színházi szezon Gál Gyulának, a budapesti Nemzeti Színház illusztris művészenek vendégfellépései nyitják meg. Gál Gyula csütörtökön érkezik Aradra s a pénteki próbákon már részt vesz. Az első előadás szombaton lesz s ez alkalommal a *Biboros* kerül színpadra. Jegyek a három első előadásra már csütörtök reggeltől kezdve válthatók a téli színház nappali pénztáránál.

* Tapolczai és Vendrey. Gál Gyula vendéjátékai után az aradi közönség régi kedvencei, Tapolczai Dezső és Vendrey Ferenc, a Víg-színház művészei jönnek Aradra és több estén át vendégszerepelnek.

* Délutáni előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárák mellett a *Csizmadia mint kísértet* című pompás népszínmű kerül színpadra. Kedden, Péter és Pál napján délután gyermek-előadás. Ez alkalommal a világhírű *Robinson Crusoe* című életképet játsszák.

* Fényes műsor az Urániában. Példátlan sikere van az Uránia színház jelenlegi műsorának, melyet szerdán mutatnak be utoljára. Ugyis, mint látványosság, úgyis mint sportérdekesség nagy tetszésre talál a monakói moterosznak verseny, melynek különös vonzerőt kölcsönöz Albert monakói fejedelemnek, a legkisebb európai állam szuverénjének személyes jelenléte. Kedves látvány a matrózok furcsa játékaikat bemutató mozgófénykép. A legkülönösebb, előtünk ismeretlen matrózjátékok érdekes látványt nyújtanak. Nagyhatású mozgófénykép A gyermekrablás című életkép. Vadregényes vidéken játszódik le a történet, mely egy elrabolt gyermek izgalmas megmentésével köti le a néző figyelmét. A műsor mind megannyi száma a legtökéletesebb művelészetet biztosítja a közönségnek, amit legjobban bizonyít a nagy érdeklődés, mely az Uránia jelenlegi fényes műsora iránt megnyilatkozik.

HIREK.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 23-án az időjárás: meleg, elvélve csapadék, zivatarok.

— A király nyaralása. Bécsből jelentik: A király június 30-ikán utazik Ischlbe, innen július 4-ikén Spittalba megy, a drávavölgyi vasút megnyitására.

— Pörvesztés trónörökös. Római jelentés szerint Nobile Gusztáv, néhai Hohenlohe Gusztáv herceg bíbornok örökösé Ferenc Ferdinánd trónörökös ellen a Tivoliban levő Villa d'Este tárgyában indított keresetét az utolsó fórumon is megnyerte. A trónörökös elmarasztalták abban, hogy a bíbornok által a villa restaurálására, melynek ő volt hasznélvezője, fordított összeget Nobilenek visszatérítse.

— A Ferencrendiek új főnöke. A Szent Ferenc-rend magyarországi főnökévé a rend tanácsa páter Bendis Valeriánt választotta.

— A bosnyák szkupstina ülésterme. Szerajevóból jelentik: A közös pénzügyminiszterium, illetőleg az országos kormány átiratilag felkereste Szerajevó városa tanácsát, hogy az ősszel összeülő bosnyák szkupstina részére engedje át Szerajevó városa termeit, miután a szkupstina üléseinek megtartására megfelelő helyiség nincs a bosnyák fővárosban. Szerajevó városa pénteken és szombaton tartott üléseinek folyamán hozzájárult a tanács azon előterjesztéséhez, hogy a szerajevói városházában levő diszterem, tanácsterem, négy szoba és az oszlopcsarnok egybevonásával, egy nagyobb terem és megfelelő mellékhelyiségek mielőbb építtessenek, illetőleg alakíttassék át. A szükséghez képest a városháza mellett levő bírósági épület egyes helyiségei is igénybe vehetők. A kormány 12,500 korona évi bért fizet a város helyiségeinek használatáért. Egy megfelelő szkupstina épületre az ősszel pályázatot irnak ki.

— Mozgalom Hock János érdekében. Említettük, hogy a ferencvárosi körök és egyesületek nagyrésze állást foglalt Bán Sándornak plébánossá választása érdekében. Most — mint fővárosi tudósítónk jelenti — több más ferencvárosi egyesület és kör nevében is küldöttek szét körleveleket a fővárosi bizottsági tagokhoz, kérve Hock Jánosnak, a kőbányai lelkesnek és országgyűlési képviselőnek a támogatását a holnapi választó-közgyűlésen. Reámutat a főlhívás a ferencvárosi körületben uralkodó felekezeti széttagoltságra s annak ad kifejezést, hogy a haladás, a kultúra és felekezeti béke biztosítóka lenne, ha Hock Jánost választanák meg. A főlhívást aláírták: Tompa Antal, a ferencvárosi függetlenségi és 48-as párt elnöke, Gebhardt Károly, a ferencvárosi függetlenségi és 48-as párt társaskörének ügyvivő elnöke, Prohászka Ferenc, a IX. ker. kültelki függetlenségi és 48-as párt elnöke, Kohosnik József, a IX. ker. iparos-szövetség elnöke és Babarczy Ferenc, a ferencvárosi katolikusok intéző bizottságának elnöke.

— Öngyilkos főerdőmester. Kecskemétről jelentik: Vágó László 60 éves főerdész az éjjel a nyiri erdőcsősz házában agyonlőtte magát. Vágó gazdag ember volt és családot hagyott hátra. Tettének oka ismeretlen. A főerdész öngyilkossága hírére a városi tanács azonnal összeült, hogy a főerdész által kezelt s a város tulajdonát képező 8000 holdnyi területű erdőszög hivatalában rovanosolást tartson. Azt hiszik, hogy tettét családi okok miatt követte el.

— Örült katonatiszt a schönbrunni főörségben. Bécsből jelentik: Ma délután épen őrség váltáskor egy teljes diszbe öltözött főhadnagy lépett a főörsparancsnok elé s arra kérte, hogy bocsássa a király elé. Arra a kérdésre, hogy mit akar, azt felelte, hogy ő trónörökös és sürgős ügyben akar a királyjal beszélni. Az örült házába szállították és megállapították, hogy Gang Józsefnek hívják.

— Eltűnt közjegyző? A Hódmezővásárhelyen megjelenő Reggeli Ujság ma érkezett külön kiadásában a következőket írja: Napok óta kínos szenzációja van Szegednek. Napok óta suttognak arról, hogy Kern Lajos közjegyző, a D. M. K. E. alelnöke, néhány nappal ezelőtt eltűnt. Negyvenezer korona árvahagyaték volt nála letétben. Kern huzta-halasztotta a kifizetést, míg végre a bíróság felhívta, hogy 24 óra alatt fizesse be a bírósághoz az összeget. Mikor ezt a végzést megkapta, eltűnt Kern. Harmadnap Reichenhallból küldött táviratot. Hogy még 24 órai haladékot adjanak neki. Ezt is megkapta, de már az új végzést nem tudták neki kézbesíteni, mert Münchenbe ment s ott nyoma veszett. Szegeden régen suttognak az esetről, hogy Kernnél nincs minden rendben. Most kínos várakozással tekintenek a fejlemények elé. Vajjon a hír megfelel a tényeknek, azt megállapítani nem tudtuk, mert telefonkérdezősködésünkre Szegeden sem tudtak precíz és kielégítő választ adni és így természetesen annak tartalmáért az említett lapra hárítjuk a felelősséget.

— Emlék-oszlop a pápa szakácsának. A magyarországi szabadkőműves páholyok közül többben részt vesznek a római polgármester: Nathan kezdése folytán emeit két emlékoszlop fölavatásán. Az egyiket Forghius Angelo emlékének, XIII. Leó pápa egykori szakácsának szentelik, a másikat pedig Montaniero Leonidas orvosnak. Mind a két férfiú lelkes harcosa volt a szabadelvű eszméknek.

— Násztics a zágrábi törvényszék előtt. Zágrábról táviratozzák: A zágrábi törvényszék végre megidézte a „nagy szerb pör” hirhedt koronatanuját, Násztics Györgyöt. Násztics tegnap érkezett Bécsből Zágrábba és readóri fedezet mellett volt kénytelen szállására menni, mert esetleges merénylettől félt, holott nem történt egyéb, minthogy a Frank-pártiak tüntettek mellette. A bíróság avégből idézte meg Nászticsot, hogy Pribinevic Adám és több vádlott állítólagos leveleit, melyeket Násztics szolgáltatott át a bíróságnak s részint a „postán fogtak el”, hogy a levelekre nézve a grafologusok véleményét kikérje. A bíróság Roics Lukács és Müller Károly tanárokat, mint grafologusokat ugyancsak június 21-re rendelte be a törvényszékhez, hogy Násztics felvilágosításai mellett a levelek és egyéb irományok tanulmányozásába fogjanak. Minthogy a bíróság a szakértőkkel és Nászticesal külön a pör tárgyalásainak keretén kívül szándékozott foglalkozni, a védők tiltakoztak az ilyen „mellékhallgatás és melléktárgyalás” ellen, mely a nyilvánosságot teljesen mellőzni akarta. A védők felszólalása következtében a bíróság egyelőre felfüggesztette Násztics és a szakértők kihallgatását és kedden fog dönteni az iránt, hogy mikor és milyen formában történjék meg a kihallgatás.

— Törökök és albánok harca. Üszkübből jelentik: Dsevrid pasa tábornokot, aki 3 ezreddel és több zászlóaljjal a felkelő albánok ellen vonult, Djakovánál megverték az albánok. 15 török tiszt és 250 közember maradt a csatatéren. Elesett Kiamiz bey ifjútörök vezér is.

— Eltűnt joghallgató. Fővárosi tudósítónk jelenti: A zugligeti Fácán vendéglő környékén, Váradi Zsigmond 24 éves joghallgató 4 órakor hasba lőtte magát. Az életveszélyesen megsérült fiatalembert az új Szent János-kórházban ápolják. Tettének oka ismeretlen.

— **Házasság.** Ma délelőtt esküdték örök hűséget Back Sándor, az aradi munkásbiztosító pénztár igazgató-titkára *Monostorszegen Flesch Mór* kereskedő leányának, *Juliskának*.

Tegnap esküdték örök hűséget *Jakabos Károly mindszenti* kereskedő *Gábor Lajos* és neje *bájos leányának, Irénkének.* 2455

— **Toselliné.** *Berlinből* jelentik: A *Berl.* Tagbl. következőket írja *Toselliné* jövőjéről: Mindenekelőtt egy szó sem igaz abból, hogy *Toselliné* jelenlegi férje ellen már beadta a válókeresetet és hogy *Toselliné*, valamint anyja a toszkánai hercegné között az összeköttetés teljesen megszűnt. Az a hír, hogy *Toselliné* ügynőket megbízott azzal, hogy részére a *Salzkammergutban* villát vásároljanak, szintén nem felel meg a valóságnak. A volt trónörökösnek bizalmi embere, *Ivers dr.* berlini ügyvéd *Toselliné* jövőjéről nagyon tartózkodólag nyilatkozott. Csak az igaz, hogy *Toselliné*, miután éveken át *Olaszországban* lakott, teljes erejével arra törekszik, hogy honi földön üthesse fel állandóan otthonát, amelyben csendesen és visszavonultan élne. Bármilyen történt is, az anyja szíve beszél a lehangosabban. *Toselliné* legélénkebb kívánsága, hogy gyermekei közelében lehessen. Csaknem naponta nyilvánítja azt az óhaját, hogy szeretné már egyszer megint viszontlátni a trónörökösöt és *Monika* hercegnőt. Legjobban szeretné, ha megengednék neki, hogy *Münchenben* tartózkodjék, mert akkor gyermekeivel a bajor követség, éppúgy, mint három év előtt könnyen és többször találkozhatna. Ma annak a szóbeli óhajának a teljesítését, hogy *Münchenben*, vagy *Németország* valamely más helyén élhessen, megtagadják tőle és az a hír is korai, hogy *Toselliné* *Ausztriában* fog megtelepedni. Eddig legalább még *Ferenc József király* sem adott engedélyt arra, hogy *Toselliné* állandóan *Ausztria-Magyarországon* tartózkodhasson.

— **A Spitzer-hagyaték.** A *Spitzer-hagyaték* örökösének és hagyományosainak kérésére az aradi kir. járásbírósa most megengedte, hogy néhai *Spitzer Ignác* földjeinek termését és függő termését *Beles János* kir. közjegyző nyilvános árverésen eladja. A *Rendetlen-dülő 1.* szám szénatermésének árverése június 21-én lesz. Itt említjük meg, hogy ma a polgármesterhez *Bánovits János* aláírással egy felebbezés érkezett be, a közgyűlésnek ama határozata ellen, melylyel kimondotta, hogy az örökösökkel békés egyezséget köt. A felebbező, érvül azt mondja el, hogy a város egy biztos pert áldozott fel, mert *Spitzer* a végrendelet készítésekor nem volt beszámítható állapotban, továbbá nem volt törvényes a határozathozatal, mert a bizottsági tagok fele nem volt jelen.

— **Adókiivetés.** Az aradvárosi adókiivető bizottság folytatólag csütörtökön, f. hó 24-én tárgyal a városháza kistermében. Ezen a tárgyaláson, mely reggel 9 órakor kezdődik, a következők adója kerül kiivetés alá: fűszer, déligyümölcs és zöldség kereskedők, fűző és esernyő kereskedők, gombkötő és paszományos, gyümölcs és dohányárus, élő és szárazhal kereskedők, harisnyakötők, harmonika készítő és hangszer kereskedők, hangverseny énekesnő, hangversenyrendező, hentesek és mészárosok, írógép és műszaki javítóintézet, magániskola-tulajdonosok, kantinos, üvegesiszoló, művegező és tükörgyár, rőfös, tükör és képkereskedők, nőikalap kereskedők, kárpitós, rövidáru, vászon és kézmű kereskedők, kávé, cukor és tea-süteménykereskedők, kávémérések, kávékók, képkiállítás rendező, kézmű divatáru kereskedő, késes, keztyűs és kötőkereskedők, rőfös és vászon kereskedők, kifőzők, kőművesek, könyv és papírkereskedők, könyvkötők és dobozkészítők, korcsmárosok, magánkutatók és felvilágosítók, kovácsmesterek, lakatosok, géplakatosok, laptulajdonosok, leltározók, malomtulajdonosok, mosó és vasaló intézetek, előnyomda, nyomda, óras, orvosi laboratórium, állatorvosok, orvosok és fogorvosok, óvónők.

— **Gyilkosság és öngyilkosság.** *Nagyváradról* jelentik: Ma délután véres merényletet követett el egy iparos segéd *Nagyvárad* egyik leggazdagabb asszonya ellen. *Mészáros János* asztalos segéd már régebb idő óta élt vad-házasságban *Karajos Rózával*, aki többszörös háztulajdonos, földbirtokos és tőkepénzes. A fiatal ember az utóbbi időben nem akart már dolgozni, zsarolta az asszonyt és örökös tivornyák közt élt. Mikor berugott, brutális és goromba volt. *Karajos* ma délelőtt kiutasította a legényt. Délután négy órakor ez visszatért s egy revolverből hatszor rálőtt az asszonyra. Mellén halálosan megsebesítette. Haldokolva szállították a kórházba. Mikor látta, hogy a nő eszméletlenül rogy a padlóra, melléje feküdt s halántékán lőtte magát. A golyó rögtön halált okozott.

— **Kisik ott tehervonat.** Élesdről jelentik: A reggel *Kolozsvárról* elindult tehervonat egyik kocsija a brátkai alagutban kisiklott. *Vársonkolyos* állomásig a vonat a kisiklott kocsit a pálya mellett magával vonszolta. Ennek folytán a kocsinak mind a két tengelye összetört, a kocsi tönkrezuzódott és a pálya megrongálódott. A vonat négy óras késéssel folytatta útját. Emberéletben nem esett kár.

— **Egy volt jegyző öngyilkossága.** *Mezőkovácsháza* község volt jegyzője, *Bonomi Győző* vasárnap öngyilkosságot követett el. Atyja gyógyszerárában denaturált spirituszt vásárolt, azt megitta és ittas állapotban revolverrel fölbölte magát. *Bonominak* nemrég hunyt el a felesége és hír szerint e fölötti bánatában követte el tettét.

— **Mozgófénykép-előadások a munkás-szálló javára.** Az aradi munkások régi terve egy munkás szálló építése. A szociáldemokrata-párt kérésére most elhatározta az *Uránia-színház* vezetősége, hogy minden második vasárnap délelőttjén munkás-előadásokat tart, melyeknek tiszta jövedelmét a munkás-szálló alapjára adja. Az előadásokon mozgófényképekkel és vetített képekkel tanulságos és szórakoztató darabokat adnak elő és képek közben a munkás-dalárda is énekelni fog. Az első jótékony célú előadás múlt vasárnap volt szép sikerrel. A legközelebbi előadáson az orosz-japán háború is színpadra kerül.

— **Törvényhatósági katonaugyi előadók.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A honvédelmi minisztériumban, a katonai közigazgatás megkönnyítése céljából azt tervezik, hogy törvényhatósági katonaugyi előadók szervezetét alakítják meg. Ezek a katonaság, valamint a polgárság kölcsönös érdekeit a városi, illetőleg a megyei közigazgatási bizottságban fogják képviselni. Ezzel elérnék azt, hogy a kisebb jelentőségű ügyek elintézésétől a honvédelemügyi minisztérium megszabadul s ezeket átruházhatja a közigazgatási bizottságra. Ilyen ügyek például: a hadköteles kor előtt való nősülési engedélyek, a holtak nyilvánított távollévő ujoncok ügyében való intézkedés és mások.

— **Holttest a Dunában.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Nagy konsternációt keltett tegnap a nagymarosi csónakázók között egy a víz felszínén uszó hulla. A holttestet kifogták és a mellén két lösebet vettek észre. A hullán elegáns turista-ruha van. A személyazonosságát eddig nem tudták megállapítani.

— **Öngyilkos kísérlet széngázzal.** *Alexik* *Antalné*, *mezőkovácsházai* fiatalasszony tegnap eddig ismeretlen okból öngyilkosságot kísérelt meg. Míg férje a medgyesegyházai piacon volt, bezárkózott szobájába, megtöltötte a kályhát szénrel, meggyújtotta azt és lefeküdt ágyába. Nemsokkal ezután azonban hazaérkezett férje,

betörte az ajtót, orvost hivatott, akinek még sikerült életben tartani az asszonyt. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére,** — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek és Weisznál.* 171

BUDAPEST NYÁRON.

(Kapósak az anyósok. — A beteg felöltő. — *Andrássy és a motor-csónak.*)

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 22.

A budapesti nyári mulatóhelyek még nem jutottak a kánikulai viszonyok közé. Még családosan járnak vacsorázni az emberek és a szolid körülményeket keresik. Emlegetik, hogy van egyéb is, ez is, meg amaz is. A férjek azonban így szólnak:

— Oda csak akkor megyünk, ha az asszony már elutazott.

Az asszonyok magukban való nyári időzésének szokása egyre terjed. Mind ritkábban látni házastársakat, akik ama vidékeket keresik fel, ahol nászutazásuk idején voltak. Ellenben az asszonyok szövetkeznek barátjaikkal, maguk mellé veszik az anyjukat és így töltik a nyarat. Hol? ott, ahol leánykorukban voltak. Akármilyen messze is elmennek és a férji ragaszkodás bizonyítékát abban keresik, ha a férj utánuk megy és egy-két hetet velük tölt. Régi vicceket nem akarunk ismételni, de a bizonyíték annál értékesebb, minél inkább tudják, hogy ott nemcsak a feleséget találják, hanem az anyóst is.

Jegyezzük ide sokak örömeire a női nemnek és talán ugyanannyinak bosszantására a férfi világban, hogy az anyósok iránt való felfogások nagyon megváltoztak. A pesti világban élő asszonynak szüksége van az anyósra. De olykor a férjnek is. Amiatt van szükségük rá, mert a férj elfoglaltságai miatt igen ritka esetben lehet állandó gardirozója a feleségének. Továbbá pedig sok fiatal asszony a háztartási dolgokhoz semmit sem ért. A férj legnyugodtabban az anyára bizza a feleségét. De még a felesége háztartását is.

A viszonyok ismeréséből következik, hogy akad egy-egy agglegény, aki nem a fiatal asszonyt csábítja el, hanem az anyóst és az aztán az igazi csapás, amikor a családból őt kiragadja és feleségül veszi. A pesti cinikus humor aztán így alakul:

— Feleségem van. De honnan veszek mellé más anyóst?

Az egyik minisztériumban most szigorú vizsgálat folyik az elnöki osztály segédfogalmazója ellen. A nagy szigorúságot kifelé az enyhíti, hogy az egész ügyről csak az osztály tud és az osztálytanácsos. Az osztálytanácsos ur nagyon pontos ember. A hivatalos órákat szigorúan betartja és meg is követeli, hogy minden hivatalnok pont kilenckor már íróasztala mellett dolgozzék.

A multkoriban a tanácsos ur rájött arra, hogy a segédfogalmazó csak fél tizkor szokott bejönni a hivatalba. Maga elé hívatta és ridegen figyelmeztette a kötelességére. Hiába volt a fogalmazó védekezése:

— Ujpesten lakom . . .

A válasz ez volt:

— Nagyon sajnálom, de megkövetelem öntől ép úgy, mint mindenkitől, hogy kilenckor dolgozzék!

Azóta hetek multak el és a tanácsos urnak nem volt oka a panasza. Valahányszor végigment a termeken, mindig ott találta embereit, — vagy legalább azt hitte, hogy ott találja őket.

Egész tegnapig hitte, ma már nem hiszi. A fogalmazó ur azóta sem jött be idejekorán a hivatalba. Ellenben behozta a hivatali szobájába egy régi felső kabátját és egy kalapját. Azt felakasztotta a fogásra. A szolgának adott néhány forint borralalót és így szólt hozzá:

— Ez az übereiher és ez a kalap itt maradt állandóan. Ha a tanácsos ur korán reggel bejön a szobámba, látni fogja, hogy itt vagyok. Önnek csak azt kell mondani: „Lement az iktatóba.”

Igy is történt. Ő maga pedig a másik kalapját megérkezése alkalmából lent hagyta a portásnál és úgy tíz óra tájban kalap nélkül jött be a hivatalba.

Az egész csalafintaság mégis csak kiderült. Tegnap ugyanis beteg lett a fogalmazó ur és egész nap nem jelentkezett. Ellenben a kabátja, kalapja mindvégig ott lógott a fogason.

Ma reggel a tanácsos ur gunyosan így szólt a fogalmazóhoz:

— Kérem, uram, máskor ha beteg, küldje übereiherét és kalapját a kórházba...

Az alkotmánypárt klubjában tegnap délután mindenki arról beszélt, hogy Andrássy Gyula gróf megvette 21,000 koronáért Korvin főhadnagy legnagyobb motorosánakját.

Amikor Andrássy megérkezett, gratuláltak neki az új járműhöz és valaki megjegyezte:

— Ha ekszcellenciád annyira szereti a gyorsjárműveket, nemsokára léghajót fog vásárolni. Automobilja lesz a szárazföldön, motora a vizen és aeroplánja a levegőben.

Andrássy Gyula egész természetesen tartotta a dolgot és így szólt:

— Nincs azon semmi. És csakugyan veszek is léghajót, mihelyt árulni fogják, vagy bármiképp szert tehetek rá.

Az alkotmánypárt egyik újságíró tagja erre a következő megjegyzést tette:

— A kegyelmes ur mindent szeret, amivel gyorsan el lehet menni.

Andrássy Gyula gróf mosolygott, de nem felelt és így ma se tudják még a klubban, hogy a belügyminiszter csakugyan el akar-e menni?

Június 27-én (vasárnap) lesz az aradi „GUTENBERG“-DALKÖR nagy hangversenye az ujaradi báró Nopcsa-féle „TÜNDEKERT“-ben. — A hangversenyen a 33-ik gyalogezred teljes zenekara is közreműködik. — Belépő-díj (személyenként) 40 fillér. — Kezdeté délután három órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, június 22

Ha az időjárás továbbra is kedvez, illetve ilyen marad, úgy az egy hét múlva hivatalosan beköszönő aratás nem lesz olyan szomorú, mint amilyennek hetekkel ezelőtt gondolták.

A gabonaüzlet irányzata változatlan.

Az árak tartottak.

A mai piacon elkelt:

300 mm. buza 15:80—00:00

300 mm. tengeri 7:40—0:00

a helyi fogyasztók vették.

Rozs 10:0—00:00

Zab 8:50—0:00

Árpa 8:20—0:00

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 22.

Amerika 1½-el magasabb. Kevés üzlet, változatlan árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Tengeri 1909. júliusra	7.88—7.89	7.84—7.85
Tengeri 1910. májusra	7.30—7.31	7.30—7.31
Buza 1909. októberre	13.80—13.81	13.74—13.75
Buza 1910. áprilisra	14.11—14.12	14.08—14.09
Rozs októberre	10.97—10.98	10.84—10.85
Zab októberre	8.10—8.11	8.10—8.11

Zárul 5 órakor.

Utőtőzsde üzlettelen.

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 22. —

Magyar elsőrendű: Óreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 145—146 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő sulyban 144—146 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 146—147 fillérig.

Sertéslétszám: június hó 18. napján volt készlet 27529 darab, június 19. napján felhajtott 790 darab, június 19. napján elszállított 77 darab, június 21. napjára maradt készletben: 28,242 darab.

A bizott sertés üzlet irányzata vevők tartózkodók.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909. június 23-án, szerda:

1. Ravasz tolvajok. Komikus. — 2. Kiev. Természet után. — 3. A jószívű utcagyerek. Életkép. — 4. Automobilcsólnakok. Természet után. — 5. Matrózjátékok. Mulatságos. — 6. Gyermekrablás. Dráma. — 7. Férjvadászat. Bohózat.

8. Hermina hozománya.

Bohózat. Irta: Clairville. Előadják párisi művészek.

Előadások délután 6, fél 8, és 9 órakor.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

MEGLEPŐSÍTEKESODALMA
ÉS GYÓGYEREDMÉNYEK

APTAMÁSI
LITHIUM-GYÓGYVIZ

*zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

KAPHATÓ: Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
5841 Aradon.

Szivarka hilyelyek nagy választékban.

Alkalmi vétel:

Alsó lepedő varrás nélküli frt. 1:20

Remek szép zephyrek,
jól mosható, 16 és 19 krajcár.

Maradék himzések és csipkék félárban

Napernyők és esernyők igen olcsó árakban.

Ruha vásznak:

fehér és divat-színekben, óriási választékban.

Könnyű nyári szövetek és batisztok, himzett batisztok és csipke kelmék legnagyobb választékban.

Selyem tafet szoknyák ... frt. 5.50

Molre szoknyák frt. 4.25

Fehér batiszt szoknyák . frt. 2.75

Reform fűzők 2 forinttól 3.50-ig.

HOFFMANN SÁNDOR, ARAD

Színház-épület.

Szünidei tanfolyam!

Allandó gyors- és gépirási tanfolyamunkkal párhuzamban június 1-én kezdődőleg 2 hónapos „szünidei gyorsírási tanfolyam”-ot nyitunk meg kizárólag iskolai növendékek részére, mérsékelt tandíj mellett.

Ingyenes gépirás az összes rendszerű gépeken!

Ugyanekkor megnyíló vitairási tanfolyamunkon bárki-nek módjában áll megkezdett gyorsírási ismereteit tökéletesíteni. 2081

Ziffer és Molnár

összes írógépek műszaki intézete

Arad, Szabadság-tér 16. szám.

Boros Béni-tér 20. számú telken épülő két bérházban modern beren-

dezésü

lakások és üzlethelyiségek

f. évi november 1-ére kiadók.

Bővebb értesítést nyújt Laendler

Aladár gőzfűrészi irodája. 2428

Magyar forrás. Húgyhajtó és Húgysavoldó Magyar forrás.

Szultán-forrás.

Nagyon kellemes, tiszta ízű, természetes szénsavban gazdag, bór és dus Lithion-tartalmú ásványvíz, nincsen kellemetlen mellékíze.

Gyógyító és üdítő ital.

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségekben, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztő szervek hurutos bajainak gyógyítására. 1726

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat

Kütfelöltség és központi iroda: EPERJES. Igazgatóság: BUDAPEST, IV., Ferenc József-rakpart 22. — Kapható már külföldön is.

Telefon

Telefon

Eperjesen: 74.

Budapesten: Igazgatóság: III-93.

Kapható mindenütt.

Vezérképviselőt Arad és vidéke részére: Havas Ármin, Fő-utca. 23

Téglagyárosok

figyelmébe!

Az algyesti erdőkitermelési vállalat Rep-szegről szállit téglaegetésre kiválóan alkalmas

II. oszt. tölgy hasábfát,
II. oszt. cser hasábfát,
dorongfát

előnyös árban.

Megkeresésekre készséggel ad felvilágosítást:

DIÓSI IG. FIA LAJOS

cég

2389

Nagyváradon.

Tyúkszemétől mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt 70 fillér.

Láb és kézizzadás azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó részeket „Peppo”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskáknak még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. — Egy üveg ára 70 fillér.

Hajvesztő „Depillor”. E csodahatású szerrel minden oly helyről, ahol a hajnöves alkalmatlan, mint az arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. — Ára utasítással együtt 1 korona. 191

Ideális legjobb, legtartósabb gummi ovszer a „NITER”, a világ legjobb preservativa. — 6 darab egy eredeti dobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél: gyógyszerárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Hajós Árpád

Figyelem!

Hol lehet jól, olcsón izletes kóser ételeket élvezni?

1893

Egyedül s kizárólag csak

Hunyadi-utca 1. szám alatt,

hol minden időben friss és jó ételek és italok állnak a nagyközönség rendelkezésére. — Ugyanott méltányos áron minden időre abonement házhoz és házon kívülre elfogadtatnak. Zóna reggel 20 fillér.

Kristály tisztaság!

Figyelmes kiszolgálás!

Szives pártfogásért esedezik Immerdauer Lipót, vendéglő tulajdonos.

APRO HIRDETÉSEK.

Női szabóság

ügyes fizető leányok azonnal felvételnek Zrínyi-u. 4a., I. em. 2453

Egy 15—16 éves fiatalember

gyakornokul kerestetik szállítást írodába. Cim a kiadóba. 2456

Eladó

egy teljesen felszerelt esztergályos műhely berendezés. Tudakozódhatni Arad, Szent Pál-u. 3. szám, fűszerüzletben. 2416

Megjelentek

és Ingusz I. és Fia cég **Modern kölcsonárában** kaphatók: Szomaházy: Százhuszéves asszony, Méltóságos asszony lovagjai, A gyergyóvári hadjárat és az e heti szépirodalmi újdonságok. A fenti műveket ötszöri kiolvasás után félárért eladjuk. 178

Fiatal segéd

parasztrófós és rövidáru szakmából, ki románul is tud, julius el-sejére felvétetik. Ajánlatok Krausz Ignáchoz, Tenke küldendők. 2398

Sürgösen eladó magánlak

6 szoba, fürdőszoba, nagy kert. Tökölly Imre-utca (Halász-utca) 45. sz. 2418

Keresek

egy kellően iskolázott jó erkölcsű ügyes fiut tanulónak. Duffek Kálmán vas és fűszerkereskedő, Pankotán. 2447

Eladó!

Építési anyag: u. m. fa 12 mtr. hosszú, deszkák, vasablakok, utcai fa álló kerítés, jutányos árban eladó az aradi Waggongyár műhelyeinek bontásából. Az anyag tekintve hosszú méreteire, igen alkalmas gazdasági építkezésekhez. Bővebbet a helyszínen. 2334

Papírkalapoknak

való krepp- és selyempapírok nagy választékban. Aradi felvételi és egyéb képes levelező-lapok nagyban és kicsinyben. Irodai cikkek, valamint üzleti könyvek kitűnő minőségben. Névjegyek és nyomtatványok. Egész könyvtárak vételre. Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedése Aradon. Telefon 885. 262

Fényképezési cikkek.

Bármily gyártmányú fényképező gépeket előnyös részletfizetésre. Fényképezési lencsék bármely minőségben, s az összes fényképezési kellékek és újdonságok rendkívüli előnyárban. Bloch H. papírkereskedése és könyvnyomdája. Fényképezési cikkek gyári rak-tára. Telefon 126. sz. 600 oldalas árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki rendelésekhez részletes használati utasítás és újdonságok ismertetése lesz mellékelve. 1215

Jég

kapható háztartási célokra naponta házhoz szállítva. Petőfi-u. 7a. — Telephon 199. sz. 1292

Egy dupla áttételű

Puch-féle motorbicikli kosárral eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2435

OLLA

Két évi jótállás!

OLLA
Gummi kü-lönlegesség

A tudomány ma állása szerint bebizonyított legjobb letező Gummióvszer

Kapnato az ország minden gyógyszerertárában és jobb drogériákban.

Aratucatonként 4, 6, 8, 10 korona.

As elárultó helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propagandá reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien 11/124. Praterstrasse No. 57.

OLLA

Julius Ién

életbe lép az új bortörvény!

Bornyilvántartási

könyvek

füzetek és nyomtatványok jutányos árban kaphatók

Pichler Sándor

papiros, írószer és üzleti könyv raktárában

Arad, Szabadság-tér 1.

Telefon 308. sz. 847

Ha fáradt, ha izzad

a keze, ha izzad a lába, úgy csak

SICCOGENT

használjon. Az izzadság következtében fellépő kellemetlen büzt megszünteti, a járást megkönnyíti.

Egy doboz 30 fillér.

Vegytani laboratórium:

Detsinyi Frigyes

Budapest, V. Marokkói-utca 2. sz.

Aradon: Vojtek és Weisz drogeriájában kapható. 5834

Engelhardt-féle
Chassalla Sandalok
hölgyek, urak és gyermekek részére 2095

tennis cipők

kizárólagosan

Weinberger János cipő áruházában kaphatók.

Nyomdánkban

tanulóleányok

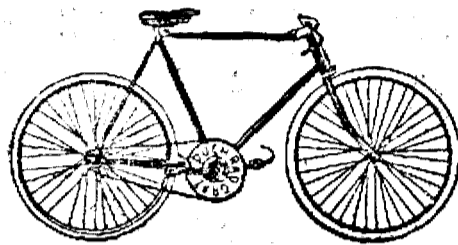
felvétetnek.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítő

1202

Boros Béni-tér 1. sz. — Telefon sz. 370.

Dus választék Helikál-Premier, Puch és Merkur kerékpárokban. Eredeti Viktoria Centrál-Bobbin varógépekben és Singer karikahajós gépek.

Olcsó árak, kedvező fizetési feltételek.

Pontos kiszolgálás, szakszerű javító műhely.

Győzödjön meg

mindenki, hogy csakis

MAUTNER R. olcsó áruházában

lehet az alatt jelzett árukat legolcsóbban beszerezni.

Megérkezett nagyobb mennyiségben valódi rumburgi vászon, asztalnemű, törülközők, ajour garnitúrák, mosódelnek, férfi szövetek, lepedő vásznak. Ezen áruk, míg a készlet tart, igen olcsó árban eladatnak.

MAUTNER R.

olcsó áruháza, Hunyady-utca. 2434

A Kerülő község határában fekvő

7200 holdas földbirtok

tetszés szerinti parcellákban ELADÓ.

Bővebb felvilágosítás nyerhető

Nemess Géza

cégnél, Aradon.

2440

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.